

Hasan Taşcı

- şiirler -

Yayın Tarihi:

14.08.2020

Yayınlayan:

Antoloji.Com Kültür ve Sanat

Yayın Hakkı Notu: Bu e-kitapta yer alan şiirlerin tüm yayın hakları şairin kendisine ve / veya yasal temsilcilerine aittir. Şiirlerin kopyalanması gerçek veya elektronik ortamlarda yayınlanması, dağıtılması Türkiye Cumhuriyeti yasaları ve uluslararası yasalarla korunmaktadır ve telif hakları temsilcisinin önceden yazılı iznini gerektirir. Bu doküman, şairin kendisi veya temsil hakkı verdiği kişinin isteği üzerine Antoloji.Com tarafından, şairin veya temsilcisinin beyanları doğrultusunda yayınlanmıştır. Bu dokümanın yayınlanması kullanılması dağıtılması kopyalanması ile ilgili husularda ve şiir içerikleri ile ilgili anlaşmazlıklarda Antoloji.Com hiç bir şekilde sorumlu ve taraf değildir.

Hasan Taşcı

Eserleri:

Arefe Günü

Arefe Günü
Hiç kimse gelmese de ..
bir Allah'ın kulu kapımı çalmasa da ..
Ben yine de ocağımı yaktım..
Kor ateşin sıcaklığını hissetmeyi,
alevin külle dans edişini izlemeyi severim.

Çocukluğumuzda,
ocak başında miskin kedi gibi bekler,
bayram kolacından bir parça koparıp kaçırdık.
Kolaç, ekmeğin küçüğü..üzeri de süslü olanından hani...

Kolaçlar pişer..
Üzerine bir tane peksimet..
ya da bir sıkım un helvası koyulur.
tüm mahalleye hiç atlamadan dağıtırdık.

Bir de cevizli lokum...
Gelenekler aktarılmalı, paylaşılmalı.
Nenem derdi ki..
" Arife günü kuşlar bile oruç tutar.
Sular ; farklı akar.."

.....
Çocukluğumda dört gözle beklerdim arefe gününü...
Mezarlık ziyareti için..
Nenemle giderdik...hiç aksatmadan.....
Bu sene,
bütün buğdaylar mor, lavanta tarlası gibi ..
Çayır otu..sığır kuyruğu sarmış ovayı.
kimse gelmeyecek olsa da..
arefe günü
Ben yine yaktım ocağı
belki bir gelen olur diye,
Bu arefe günü.....

Hasan Taşcı

Aydoğdu Kafası - Anı - Düz Yazı

Sıcak, ama bir o kadar da sıcak bir Ağustos günü. Akşamdan beri kıvranıp durdum yer döşeyinde. Bir yandan sıcak, bir yandan pire ısırması, öte yandan nenemin yatmadan evvel döşeye döktüğü DDT (Diklora Difenil Trikloroethan)'nin keskin kokusu. Sanki savaş çıkmış, okumuzu, yayımızı, kılıcımızı ve kalkanımızı hazırlamışız da pirelerle döşekte savaş ederiz gece boyu. DDT ve pire farklı bir öykü konusu, aklıma gelirse paylaşırım sizlerle. Fareler mi? Onları boş verin gitsin. Ciyak, ciyak koşturur dururlar gecenin bir vakti evin hemen, hemen her yerinde.

Bu arada müjdeli bir haber vereyim istedim, sokağımıza cereyan geldi, hem de yattığım oda camının hemen köşesine diktiler koca bir beton direk. Dedem ise hala ısrarcı eve cereyan getirmemekte. Parasızlıktan olsa gerek. Ama boyun eğecek, o da herkes gibi. Artık eski adetler bardak oldu yaşasın yenilik. Yenilik ama çok sonraları anlayacağız ne demek olduğunu, neden bu kadar özlemlerini eskilerin.

O pencerenin çok hatırası var bende. Tüm yıldızları, dolunayı, küçük ayı, büyük ayıyı dolu, dolu seyrettim yaşadığım onca gecelerde. Öylesine parlaktı ki yıldızlar, bazen sayardım bir, iki, üç olmadı baştan ve uyku gelir yoklardı gözlerimi aniden, dalardım. Sabah alt odadan nenemin; fokudu, fokudu öten tahta mutun tokmağının sesiyle.

Mis gibi süt kokusu yayılırdı alt kattan üst kata. Yayılması da normal hani bastığımız zemin zaten sarı çam kerestesi. Tüm sesler ve kokular karışırdı sabahın ilk ışıklarıyla.

Nenem; her zaman ki gibi bir bardak sütü ayırırdı ocağın bir kenarına. Ben aşağı inene kadar süt kaynar, sapsarı kaymak bağlardı üstü; özellikle de bekletirdi sararan kaymağın kararmasını. Bilirdi benim üzeri yanmış kaymaklı sütü sevdiğimi.

Şimdi sual edeniniz olacak. Ağustos ayı, sıcak mı sıcak, ocak niye yanar o vakit. Sualeylemekte siz de haklısınız. Aşın pişmesi gerek, güğümde sıcak su tutmak lazım her daim. Bu sebeptendir ki ocağın yakılması lazım gelirdi. Özellikle her sabah kuşluk vakti.

İşte böyle bir günün sabah vakdi. Bir telaş almıştı dedemi ve nenemi. Ovanın "Millik - Söğütlük" diye adlandırdığımız yerinde Aydoğdu ekiliydi. Aydoğduların kesilme ve dövülme zamanı gelmişti. Bunun için önceden hazırlıklar yapılmalıydı.

Beygirleri satmıştı dedem, o mel'un kazadan sonra. Belediye reisi hizmet olsun diye macır mahallesine çıkan yola beton dökmüş, dedem de at arabasıyla ovanın saman getirmekte. Zavallı atların betondan dolayı ayakları kaymış, bir koca saman dolusu araba dedemin üzerine boca olmuş. Zor kurtarmışlar adamcağızı. Ama bana demedilerdi olayın aslını. Zaten suskun bir adamdı dedem. Gürledi mide, beygir çiftesi gibi gürlendi o başka. Ne yapsın? Çocukluğunda çok çekmiş Sırp gâvurunun azabını, ne cefalarla gelmiş, anasının şalvarına yapışık. Öz yurdundan, ana yurduna. Çok sorduydum o vakitler ama hiç demedi bana. O günleri anlatmadı da. Pehlivan derlerdi de başka bir şey bilmezdik. Allah rahmet eylesin gani, gani hepsine.

Daldık, gittik yine. Biz gelelim Aydoğdu işlenme hikayesine.

Beygirlerin yerinde var şimdi iki sarı dangalak öküz. Arabaya çekilmeleri bir dert, koşuya gelmeleri ise ayrı bir dert. Dürt, dürt gitmez mübarekler. Nerede o Arap ile sarı kız. Rüzgarla yarışan o güzel beygirler. Ama haklarını yemeyelim isterseniz, helali hoş olsun, onca yıl hizmet ettiler, kahrımızı çektiler yine de.

Dedem arabaya öküzleri çektii, tarlanın yolunu tuttu. Arkadan da iyice tembihledi neneme.

- İyice sıvayasın dut ağacının altını. Konu komşuya da haber sal, yarın başlanacak Aydoğdu kafası dövme faslı. Öğle ye kadar da tarlada ol.

Nenem, olur dercesine kafa saldı, iç geçirerek. Kimse halinden anlamaz ki kadıncağızın. Sabahın bir köründe kalk, ocağın altını yak, dama gir, sütleri sağ, hayvanların yemini ver, damı kürü sonra gel bir de yayık yap. Benimle de uğraşması ayrı bir fasıl tabii. Neyse, dedem tarlaya çıktı öküz arabasıyla, dürterek hayvanları olanca hızlarıyla. Nenem, eline aldı bakracı, doğru hayvan gübrelerinin olduğu yere. Bolca saman getirdi samanlıktan. Hayvanların taze gübrelerinden ziyade, yarı yaş yarı kuru gübrelerinden seçti dikkatlice. Samanla, gübreyi harç yaptı alabildiğince. Ardıç süpürgesini daldırdı bakraca. Yaydı yapılan harcı, dut ağacının dibine iyice. Dut ağacının gölgesi de iyi oldu hani. En azından serinletti bir nebze olsun. Nenem, inşaat ustası gibi yaydı, yaptığı hayvan gübresinden-samandan harcı toprağa iyiden iyiye. Bir taraftan güneş sıcaklığı, bir taraftan gübre kokusu ne siz hissedin, ne de ben anlatayım size yayılan o kokuyu. İnsanın burnun direği kırılır ama el mecbur işte.

Kapkara renkli gübre harcı, sürdükçe toprağa, rengi döndü gübrenin altın sarısına. Kurudukça daha bir güzelleşti toprak sanki. Hem koku moku da kalmadı. Gübre kurudukça nenem tekrar, tekrar geçti üzerinden ardıç süpürgesiyle. Birkaç kat oldu yeter gayri dedi. Aydoğdu kafasının dövüleceği kafam kadar taşları, değnekleri çıkardı ambardan, bir güzel sıra etti onları belli aralıklar ile. Karılar gelecek akşam serinliğinde dövmeye, hazır olsun her şey dedi. Yaptığı işten haz duyarak.

Öğlene kadar bitti gübre harcı işi, Mustafa hoca okudu öğle ezanını, hadi vakit gitme vakti diye hatırlatırcasına.

Bir tas çorba, birkaç kara ekmek dilimi, soğan, domates, acı taze biber ve bir de olmazsa olmaz bir şişe ayran ağzı kapalı, orta parmak büyüklüğünde mısır koçanıyla. Çıkin yaptı nenem, çıktık tarla yoluna. İndik yokuşu, ulaştık çarşı içinden doğru harman yoluna. Kovalık derdik o zamanlar, top sahası vardı bitişiğinde aynı zamanda da harman yapılırdı kovalık ta. Susaydı o zamanlar Yenipazar-Türkmen yolu. Dedem ne küfrederdi anlatamam o susa yola. Hayvanların ayacıkları kayar bu yol yüzünden derdi, kırılacak bir çarelerin ayacıkları.

Doğru söylemiş adamcağız, yaşadı aynı kaderi. Yolun hep tersinden giderdik, gelen geçen araba varsa kolaylıkla görsün diye bizi.

Yol kenarlarından dere geçirdi, etrafı kovalık kaplı. Gözüm hep su piliçlerindeydi (karabatak türü bir kuş), kapkara renkli. Suya dalar çıkarlardı neşe içinde.

Derken, kara yolları binasını tam geçtik. Nenem haykırdı; aha ördek var çalının ardında. Hoşt! der kaçmaz, taş atarız kaçmaz. Ne güzel kapaması olur, dedi; av edersek bu kuşu. Kahverengi tüylü, bembeyaz kafalı; ördeğe benzer bir kuş. Sıkışmış kalmış dere yanındaki çalı içinde. Belli ki; yırtıcı bir kuştan kaçmakta veya başka bir niyeti var onca patırtıya rağmen direnir durur uçmamakta. Bir hamle yaptım elimde ki sopayla nihayetinde kuş pırladı bir den uzaklara. Nenemin akli ise hala kapamada kalmış. Onlarca yıl sonra öğrendim, ördek değilmiş o kuş, Angut derlermiş, gözlermiş başka bir kuşun yuvasını yumurtlayıp yavrusu olsun diye, o nedenle pusu kurmuşmuş

meğerse orada.

Bir müddet sonra ayrıldık susadan, döndük yol çatısından toprak yola. Bıraktık solumuzda havuzlu, elma bahçeli Pamukçunun bahçesini. Ne imrenirdik ama o bahçeye. Birkaç adım sonrası ulaştık tarlaya.

Dedem; söğüt altında yorgunluk atmakta, dayamış sırtını ağaca, bırakmış kendini ağacın serin gölgesine. Açtık çıkını, Allah ne veriyse yedik. O zamanlar doymadım lafı yoktu. Yeterdi bu kadar aş insana. Doyururdu karnımızı aşımız az da olsa. Hiçte gücenmez idik işin aslı. Ama kasabanın tek fırınında çıkan o akçe ekmek var ya o akçe ekmek, bir başka özlemdi doğrusu.

Aydoğdu kafaları kesildi bıçkılarla. Saplar, kafalar ayrıldı öbek, öbek her biri ayrı bir tarafa. Öküz arabası yanaştı, kesilen kafalar arabaya yüklendi. Bu işlem sürdü akşam gün kararınca kadar. Öküz arabası yola çıktı, teee! macır mahallesine kadar ağır aksak. Yatsıya anca yetişir, ne olacak ki üç beş dönüm toprağın verdiği. Ama yeter iki teneke yağ, kış boyu, buna da şükür.

Nenemle birlikte önce çıktık evin yoluna, sırt maçtan; sığır çobanı dönen inekler girecek dama, bir an önce acele varmalı dedi nenem. Yine susa boyu ters istikametten yolunu tuttuk macır mahallesinin. Dedem artık öküz arabasıyla ne vakit gelir Allah bilir.

Sırtmaç, inekleri getirmiş bırakmış İsmet paşa cami önüne, inekler tutmuş damın yolunu bekler evin önünde. Nenem son bir kez kontrol etti sabahtan gübre ile sıvadiğı toprağı. Toprak karadan, altın sarısına, altın sarısından tekrar karaya dönmüş, kafa dövülmeye hazır hale gelmiş. İnekler batırmaları yağ gübreyle ortalığı diye alelacele soktu onları dama. Dedem de nihayet ulaştı eve uzun soluk olsa da. Aydoğdu kafalarını yığınladık dut ağacının altına. Akşamdan yatsıya serinlikte Aydoğdu kafaları dövülecekti, pata da, pata da.

Dedem akşam namazını kıldı, her zaman ki gibi çıktı evden, gitmek için çarşıdaki kahveye. Nenem haber salmıştı üç beş mahalle karısına. Hatırladıklarım Akkoçların Nazmiye, Dokuzun Ayşe, Kara Mustafa karısı Emine ve etrafta bulunan üç beş hane. Onlarda kocalarını saldıktan sonra geldiler dut ağacının dibine. Adet böyledir. Gelirlerse, sen de gidersen imeceye. Başladılar yatsıya kadar pata da, pata da Aydoğdu kafasını dövmeye.

Kafanın yeşil olanını ayırırdık damdaki hayvanlara yem olsun diye. Büyük kafalı olanları da bizler seçerdik aynı zamanda oyun olsun diye. Aydoğdu sopasının iki ucuna büyükçe bir iki kafa sokardık tekerlek misali. Uzunca ve kalın bir Aydoğdu sopası daha seçer, ucunda çentik açar, tekerlekli sopanın ortasına denk getirirdik. Sürerdik Aydoğdu kafasından yapılma el arabasını gece boyu avlunun etrafında neşe içinde.

Yatsı sonrası dedem çarşıdan, kahveden döndü mü, karılar teker, teker dağılırlardı evlere. Niyetlenirlerdi bir sonra ki geceye. Bu arada tembihlerlerdi birbirlerini haftaya da bizdeyiz unutman, ha diye.

Nenem dövülen Aydoğdu çekirdeklerini, ardıç süpürgesi ile süpürür toplardı kenara düzgünce. Dedemin de yardımı ile çuvala korlardı. Daha bitmedi Aydoğdu çekirdeklerinin işi. İyice tozundan, çer çöpünden ayrılması için rüzgarda savrulacaklar, sonrasında yağ fabrikasına gidecekler ve teneke, teneke yağ gelecekti eve, tüketmek için kış boyu.

Aynı işlemler ertesi gün de bir önceki günün kopyası gibi devam etti. Akşam oldu, son Aydoğdu kafilesi dut ağacı etrafına öbek edildi. Dedem kahveye, karılar pata da, pata da aydoğdu dövmeye.

Tüm Aydoğdular çuvallandı, artık hazırды rüzgarla savrulmaya. Şayet çok fazla mahsul alınırsa, Aydoğduların dövülmesi ve savrulması top sahası yanındaki harmanlık diye isimlendirdiğimiz kovalık çayırdadır olurdu. Zemin çayır olduğundan gübre harcına da gerek kalmazdı. O vakitler; haneler iş bitene kadar yatıya kalırlardı orada. Ama sıkıntı Aydoğduları kim dövecekti? Leçber tutmak zor. Yeterince mahsulü ve adamı olanlar kullanırdı çayırdı. Bizim ne paramız var ne de leçberimiz. Mahsul desen cabası birkaç teneke yağ anca o da bize yeter.

Emine nenem geldi, rahmetli yardıma. O da çok karnımı ovmuştu zamanında sabunlu su ve dua (üç Kulhuvallah bir Elham) ile. Derdimiz göbek kaçması, onu da deriz bir vakit sizlere şayet akıl sağlımız yerinde kalır da unutmaz isek.

Akşam vakti eser hafiften bir rüzgar ara sokakta, Nenem kaldırır bakracı havaya rüzgar estikçe. Hafifçe sallar bakracı, ağır taneler ayak eşiğine, çer çöp savrulur rüzgarla birlikte birkaç metre hemen öteye. Taneler tekrar doldurulur temiz bir çuvala, hazırlanır götürülmek için yağ fabrikasına.

Dedim ya; oldukça meşakkatli iş aydoğdu dövmek. Ama bir o kadar da zevkli bir çocuklar için. En azından yatsıya kadar oynar dururuz, kan ter içinde kalana değin.

O zamanlar aklıma gelmezdi de, sonraları aklıma geldi. Niye samanla gübre harcı yapıp toprağa kardıklarını? Kısaca bahsedeyim de siz de bilirsiniz eskilerin ne ettiklerini.

Ne muşamba var serilecek, ne de belediye reisinin susaya döktürdüğü çimento harcı var avluya dökülecek. Parasızlık ise işin cabası. En doğal ve en temiz çimento harcını bu yöntemle bulmuş eskiler. Çaresizlikten mi? Yoksa alışkanlıktan mı olsa gerek, bizimkiler de devam ede durmuş ata yadigarı adetleri. Amma velâkin gerçek oydu ki, tozdan dumandan, çerden çöpten eser yoktu avluda. Yüce yaradan nelere kadir değil mi? Bulmuş eskiler yine bir yolunu onca yoksulluk arasında.

De haydi bakalım evli evine, köylü köyüne. Kalın selametle.

Hasan Taşcı

Düğün Kervanı - Hurafe - Söylence - Düz Yazı

Soğan kabukları isimli hikâyemizde kim kimdir? Kimlerdendir, biraz olsun bahsetmiş idik. Bu hikâyemize başlamadan önce bunları tekrar uzun uzadıya anlatıp sizleri pek yormak istemem doğrusu.

Biz hikâyemize, daha doğrusu bize anlatılan bizim de kulak kabarttığımız ikinci hikâyemize devam edelim.

Aradan epey bir zaman geçti. Ben diyeyim üç, siz deyiverin beş gün mü neydi onu anca geçen zaman bilir. İşte o günlerden bir gece vakti, amcamgiller ve tabi nenem ile ben cümbür cemaat Remziye teyzegillere iade-i ziyarette bulunduk. Remziye teyzelerin evi ile bizim ev arası yürüme mesafesi anca beş dakika bile sürmez, o kadar yakın ama bir o kadar da uzak.

Gecenin kör bir vakti, hava karartılı, ay bir görünür bir görünmez, sanki bulutlarla saklambaç oynar mübarek. Etraftaki köpeklerde işin ayrı cabası. Bir havladılar mı? Korkudan insanın yolunu değiştiresi gelir alimallah. İşte! Bu ahval de korkudan ne-nemin şalvarına sıkı, sıkı tutunmuş bir vaziyette, başka bir insan soluğunun yanında olduğunu hissetmenin var olan duygusuyla ve bir o kadar neşeyle Remziye teyzelerin evinin yolunu tuttuk. Cereyan yok muydu mu? O da ne demek şimdi? Keşke olsaydı da geceyi gündüz etseydik. Sorulacak sual mi şimdi bu?

Dış kapı çalındı, kapı çingırağı sallandı. Hoş geldiniz, beş gittiniz faslının ardından odaya geçildi. Oda da herkes yine yerini almış, yola bakan odanın cam önüne kurulu sedire kurulan kurulmuş, bize de her zaman ki gibi kapı eşiğine serili minderlik düş-müştü. Nenemim kapı eşiğine neden oturduğunu anlatmıştım ama gittiği her yerde kapı eşiğini seçmesini hala anlayamadım işin doğrusu.

Kapının, girişte hemen sağ tarafında kurulu kuzine soba, üstünde ise kocaman kara bir güğüm durmakta. Sobanın hemen karşı duvarında ise belli ki isı yeni temizlenmiş bir kara lamba (gaz lambası) asılı. Sobanın palazlanmaya yeni başlamış ateşi ile kara lambanın kıvrak belli alevinin gölgesi buluşmuşlar karşı duvarda, sanki düğün varmış ta kaşıkla çiftetelli oynar bir hal içerisindeymişler gibi geliyordu, çocuk aklımla o zaman bana.

Her neyse, ben; yine her zaman ki gibi nenemin ayakucuna uzandım, sağ elini sol kulağıma kapadım ve başladım Remziye teyzenin hikâyesini dinlemeye, gözlerim yarı kapalı vaziyette.

“Remziye teyze oturduğu sedirde kısa bir iç geçirdikten sonra;
- Bu akşam da; bizim karşı komşumuz sizin de hısıminız olan Hanife abanın, genç bir kız iken bize aktardığı bir öğüdü deyivereyim sizlere. Diye başladı söze.

Aralık ayının soğuk bir gece vakti idi. Hava soğuk mu soğuk, insanın dişleri tir, tir zangırdıyor soğuktan. O kış öyle bir kar yağdıydı ki anlatamam size. Kapıdan dışarı adım attın mı, diz boyu kar karşılardı hemen bizi. Hepiniz bilirsiniz; kar yağarken havanın sıcaklığı pek o kadar etkilemez insanı ama bir gece sonra hava dona kardı mı? Alimallah eşek çiftesi gibi insan yüzüne pek bir yaman vurur soğğun o keskin darbesi. Hele bir ay çıkmaya görsün, buz ile ay olmuş sanki kırk yıllık kedi ciğer sarması. Buz; öyle bir parlarki sanırsın aya gönlünü kıptırmış gel de anamdan beni ister der gibi şakır, şakır şakırdar durur ayın karşıcığında. İşte o soğuk ayazlı günlerden bir gece geç saatler de, Hanife abanın ocakta ki kara

güğüm tıslar dururmuş. Suyum bitti tıs... Suyum bitti tısta tıs... deyi.

Teyfi (Tevfik) amca, sabah namazına duracak şimdi, adamcağız nasıl abdest alacak soğuk suyla. Hemen bir koşu manavların orda ki oluktan bir güğüm suyu kapıp geleyim, diye karar kılmış kendiliğince. Yeldirmesini, beyaz örtmesini, ayağından hiç çıkarmadığı kalın yün çorabının üzerine giydiği işlemeli patiğini giymiş, almış tıslayan güğümü dış kapıyı açmış. Hele; bir de tahta dış kapının gıcirtısına eşlik etmek isteyen kapının üstüne asılı karakeçi zili çingır, çingır ötemeyeymiş iyi olacakmış, ama neyse.

Kapının önü ıslık, ıslık buz, düşmemek için zor tutmuş kendini. Suretini şöyle bir çevirmiş keskin yoluna, taa! uzaktan karaağaç başından bir gürültü kıyamet kopup gelmekte bayır aşağı doğru. Ben diyeyim cümbüş var, siz deyin *Belkeseli İbrahim, almış taifesini oturak âlemi yapar habersiz gecenin bu vakti.

Koca bir deve kervanı, develerin önünde bir eşek, çeker kervanı anırarak Keskin Köyü yolundan bayır aşağı doğru. Etrafında kızlı erkekli bir gurup, çal oynasın vur oynasın düğün ederler sanki hep birlikte. Karanlıktan pek seçememiş yüzlerini ama kervan yaklaştıkça giydikleri urbalarından tanıyacak gibi olmuş gelenleri.

- Kız Hatice, sen misin o? Diye seslenmiş, Hanife aba; gurubun en önünde gelen kızlarından birine.

- Benim, benim Hanife. Hadi gel, sende katıl bize diye. Ses gelmiş gerisin geriye. Hanife aba, kervan yaklaştıkça bir de ne görsün. Macır Mağallesinin tüm genç kızları sanki hep oradalar. (Safiye'si, Necla'sı, Fatma'sı, Saliye'si, Ümmü'sü, Gülsüm'ü, Ayşe'si, Naile'si). Urbalarından seçebilmiş seçebilmesine hepsicini ama suretlerini pek belleyememiş işin doğrusu. Hanife abanın elimde güğüm, tüm kızların urbaları düğünlük, ellerinde kaşık, çığırmaktalar hep bir ağızdan bir türkü, düğün kervanıyla beraber bayır aşağı gelirken:

Ay oğlan tatar mısın?
Şeftali satar mısın?
Şeftali şöyle dursun ay oğlan,
Benimle kaçır mısın?

Haydi, yârim kayabaşına, kayabaşına.
Al beni yanına yanı başına.

Ay oğlan imana gel,
Dolaş da pınara gel
Hiç bahanen yok ise ay oğlan.
Elini yummağa gel.

Haydi, yârim kayabaşına, kayabaşına.
Al beni yanına yanı başına.

Hanife abanın içine bir ferahlık çökmüş, gurubun iyice yaklaşmasını beklemeye koyulmuş. Türkünün sesi o kadar neşeli gelmiş ki uzaktan, su, mu aklından uçmuş gitmiş. Elindeki güğümü ters çevirmiş vurmuş kara isli göbeğine, eşlik etmiş kervancılara. Bu arada da elini beyaz örtmesine götürür, açılmasın diye de habire bağlayıp dururmuş kara isli elleri ile.

Düğün kervanı, Palaların evin biraz ötesinde durmuş, bizim Hanife aba durur mu? O da bir koşu çıkmış hemen yukarı. Vur patlasın, çal oynasın. Kaşıklar kırılıncaya kadar, katılmış guruba. Ne donun ayazı gelmiş aklına, ne de soğuk. Su mu? O da ne ki? Eğlenti gelmiş kapının önüne bunca yıldan sonra, kaçırır mı bunu hiç Hanife aba? Bir taraftan da:

- Kız Hatçe! Ne bu şimdi? Nerden çıktı bu kervan? Bu düğün kimin düğünü? De hele bir yol bana?

Diye sual eyler, bir taraftan da güğümü çala oynaya devam ede dururmuş. Kanter içinde kalıncaya kadar oynamış durmuş gecenin bir vakti.

Remziye teyze soluklandı, ağızım damağım kurudu bir şerbet yudumlayayım hele dedi ve bir müddet hikâyesine ara verdi.

O arada çışı gelen helâya koştu, koşmasına ama ne korkuyla, gidişleri ile gelişleri bir oldu. Sanırsınız helâ hemen ceplerinin içinde, orasını anca yaşayan bilir.

Vakit bir o kadar salmış ki kendini bayır aşağıya, sanırsınız saatler yerine yıllar geçti. Hep bir ağızdan; sonra, sonra ne oldu? Deyip durduk merak içinde. Koyulduk pür dikkat, yudumunu bitiren Remziye teyzenin ağızından çıkacakları dinlemeye.

Remziye teyze şöyle yokladı bir hafızasını ve devam etti, kaldığı yerden anlatmaya Hanife abanın o devirde yaşadıklarını.

Hanife aba öyle bir oynamış, öyle bir oynamış ki sanki yıllardır hiç oynamamış. Kaptırmış kendini türkünün büyüüne, unutmış elinde ki güğümle ne edeceğini. Derken; birdenbire macır mahallesi imamı Mustafa Efendi başlamış sabah ezanını okumaya. Gün ağarmaya, kuşlar cıvıdamaya başlamış, ezanı Mu-hammed ile birlikte. Salâvat getirmiş Hanife aba, toparlamış ezan sesiyle kendini. Etrafına bakınmış, ne bir kervan var, ne düğün, ne de macır mahallesinin kızları. Sanki hepsi olmuş toz bulutu. Uçmuş karışmış göğe sabah ezanıyla birlikte apansız, koca kervan ve kervan sahipleri ile birlikte. Hanife aba kala kalmış yol ortasında susak gibi, elinde bir güğüm o da ters. Hala vururmuş güğümün göbeğine güm be de güm, güm be de güm. Ama bu eğlentiden değil, korkudanmış meğerse. Aklına gelivermiş birden, abdest, Teyfi amca, su, güğüm, oluk...!?

Başlamış koşmaya, manavların orada ki oluğa. Doldurmuş güğümü, tırmanmış yokuşu bir nefeste. Varmış avlu kapısına, kapıyı açmış gacı, gucur zingir mingir. Çıkarmış kara lastikleri, asmış yeldirmeyi, varmış oda ya ocak başına bir nefeste. Bir de ne görsün? Teyfi amca uyanmış, abdestini almış, namaza durur vaziyette. Hanife aba biraz korku, biraz da endişeyle beklemiş Teyfi amcanın ardında.

Namazını eda eden Teyfi amca sormuş?

- Ne bu halin böyle Hanife hatun? Karşımda suyu dökülmemiş susak gibi durursun, bir o kadar da korkudan sararmışsın, hayırdır?

- Örtmen! Suratın! Niye böyle kapkara? Kömürlüğe mi girdin gecenin bir vakti? De hele bir bana. Hem, güğümü de bulama-dım. Soğuk suyla aldım abdestimi. Hasta mı edeceksin beni yahu. Diye söylenmiş, biraz kızgın, biraz da merak içinde.

Hanife aba bir çırpıda olup bitenleri bir, bir anlatmış herifine üstü başı ter içinde.

Teyfi amca;

- Sen hele önce bir abdestini al, kıl namazını. Sonra ben sana deyivereyim ne olmuş ne bitmiş, diyerek Hanife abayı sakinleştirmiş.

Namaz sonrası, Hanife aba ve Teyfi amca kurulmuş ocak önündeki kuzu postuna. Teyfi amca, başlamış söze.

Hatun bu anlattıklarına göre sen çinlere karışmışsın, önce bir e-uzu besmele çek hele. Seni bir daha rahatsız etmesinler. Üç gün boyunca besmelesiz dışarı çıkmayasın ha! Diye tembihlemiş uzunca. Anlattıkların bana, koca anamın ocak başında bize söylediklerini anımsattı. Onu sana bahsedeyim de olanı biteni sende kavrayasın hele.

Mahallede gelinlik çağı gelmiş bir genç kız, çeyiz sandukasını besmelesiz açmış, içindekilere baka, baka sanduka başında uykuya dalmış. Sandukanın kapağı da gece boyu öylece açık unutulmuş. Evlenme çağına gelen mahallemiz genç kızını takip eden, aynı yaştaki genç bir cin kız da bunu fırsat görmüş. Tüm çeyizi çalmış ve kendi düğününü etmiş. Sen de buna tesadüf etmişsin, olduğu bu işte.

- Peki, bey; o zaman tüm macır mahallesi genç kızlarının urbaları ne arardı üzerlerinde. Bire bir aynıydı hem de, diye devam etmiş Hanife aba.

Teyfi amca cevap vermiş;

- Eğer mahalle de evlilik çağı gelmiş genç bir kız besmelesiz çeyiz sandığını açarsa ve gece boyunca da açık unutursa, aynı yaştaki evlenme yaşına gelen tüm cin kızlar, mahallenin evlilik çağı gelmiş tüm kızlarının çeyiz sandıklarına musallat olur ve onların urbalarını çalıp, giyinip kuşanarak kendi düğünlerini yaparlar, demiş. Sen sabah topla arkadaşlarını ve mahallenin tüm genç kızlarını anlat bir, bir bu yaşadıklarını. Anlat ki! Bir daha unutmasınlar, besmelesiz çeyiz sandığı açmamasını ve sonrasında ise kapatmasını.

- Haa! Hatun neydi o duyduğun, ara da bir sessizce mırıldandığın Türkü? De hele bir bakalım. Pek de güzelmiş doğrusu.

Hanife aba tencereyi almış, vurmuş göbeğine. Dum ba da dum. Dum ba da dum”.

Ay oğlan tatar mısın?
Şeftali satar mısın?
Şeftali şöyle dursun ay oğlan,
Benimle kaçır mısın?

Haydi, yârim kayabaşına, kayabaşına.

Al beni yanına yanı başına.

Ay oğlan imana gel,
Dolaş da pınara gel
Hiç bahanen yok ise ay oğlan.
Elini yummağa gel.

Haydi, yârim kayabaşına, kayabaşına.

Al beni yanına yanı başına yanı başına

Onlar ermiş muradına bizlerde çikalım kerevetine. De; hadi vakit tamam. Evli, evcazına; Köylü, köy cazına.

*Belkeseli İbram: Mahalli saz sanatçısı

Hasan Taşcı

Eşek Tepmesi ve Kör Sinekler - Anı - Düz Yazı

Okul zamanıydı. Ne isimleri ne de zamanı hatırlıyorum, yaşanmışlıkların dışında. Sabah erkenden kalktım. Nenemin mutun tokmağının sesi mübarek çalar saat gibi. Yine tam vaktinde uyandırdı beni. Bugün, okul vakti. Hiç gidesim yok ama el mecbur gideceğiz, okuyup da büyük adam olacağız ya?

Siz benim erken kalktım dememe bakmayın. Dedem ve nenem çoktan uyanmış. İnekler sağılmış, atlar, eşekler yemlenmiş, dam kürülmüş, ocak yakılmış, bereket devletin suyu evde akar vaziyette. Oluğa bakraçlarla gitmeye gerek kalmadı. Nenem de bir yükten kurtuldu. Sağ olasin Reis Bey.

Sağılan sütler ocakta kaynatılmaya başlanmış. Ha! bu arada benim kara kaymaklı süt ayrı bir kapta ısınmakta bir kenarda. Her sabah Asanımın (Hasan) der dururdu rahmetlik. Biz macırlar da "H" harfi kayıp. Öyle gelmiş böyle devam ede gelir işte. Bunun bile akademik çalışmasını yapmışlar, okuduydum bir yerlerde.

Kış vakti, pek tarla işi olmaz hasat zamanı gibi bizim oralarda. Yaşayanlar daha iyi bilir benden. Ben çocuk aklımda olanları sadece derim size.

Dedem; yazdan görmediğim kadar çoğunlukla hep evde. Bazen oduna çıkar emektar eşekle, şayet hava müsaade ederse. Akbaba kayasına gider, yükler odunları gelir eve. Bazen de biz çıkardık Aktaş köyü sınırına, Arap deresi sırtlarına. Keser kolum boyu meşeleri, sırtlanırdı nenem eve kadar. Kadın kısmı eşekle oduna çıkmaz derdi, dedem. Huysuz mu, huysuz bir eşek vardı. Kalmam ben bu evde der gibi, bazen alır başını giderdi kayalıklara. İsyankardı her hal, hep alıp başını gittiğine göre kafasına göre böyle. Korkardım çiftleyecek diye. Bu nedenle hiç yanında durmazdım. Binmezdim de pek üzerine. Dedem baş edemedi onunla, hayvan pazarında değişik tokuş ettiydi başka bir eşekle.

Yeni satın alınan eşek, hakikaten adı üzerinde öyle bir eşek ki tam ismiyle muteber. Git dersin, gitmez. Gitme dersin, gider. Canı isteyince durur tam yol ortasında. Yularından zor zapt edersin çekmek istersen yol kenarına. Umurunda mı dünya, yükle sırtına onca odunu, tınlamaz. Canı isteyene kadar da yürümez o da ayrı bir mesele. Ama bana öyle bir oyun ettiydi bu eşek bir zamanlar, izi hala sol kafamda yeni doğmuş hilal gibi durmakta. Ama suç bende; Sandım ki bir an olmuş deli rüzgar (beygir ismi).

Kaptırmak için vurduydu ayva sopasıyla terkesine. Dereden bir atlayışı var mübareğin, sanırsınız caka satar ovada otlayan onca beygire. O dereden bu dereye, hopyaya, hopyaya, zıplaya, zıplaya zavalıcık o can havliyle koşa durdu, üstünde benim gibi bir macır çaladıyla. Birden bire sanki frene bastı biri. Durduydu aniden, harmanlık yerindeki subaşında. Dengemi kaybettim, ağır, ağır düşmeye başladım, yerde bir ucu sivrice duran koç boynuzunu bir de nenemin canı haykırış sesini hatırlarım. Ne de olsa emanettim onlara, anadan babadan ayrı. Üstüme çok varmalarının nedeni bu yüzdendi sanırım.

Nenem bu çalada bir şeyler olacak deyip meğer telaşla takip edermiş beni koşar adımlarla tee! Tarladan, ovaya kadar. Şimdi hatırladım yaşımı, sekiz idim o sıralar. Gazimihal ilkokulu'nda Mustafa Bulut öğretmenim idi. Sadiye öğretmenim vardı ilk öğretmenimizdi, sonradan paylaştırdılardı sınıfları. Allah gani, gani rahmet eylesin, çoktur bizlerde emekleri.

Hiç unutmam; ikinci derste içilen Amerikan süt tozu teneffüs aralarını. Müslüman mahallesinde salyangoz satmışlar. Kim bilir neler içirdiler o zaman bize? Ne bilir köylü

kısmı? Devlet öyle istemiş, var mı çare boyun eğmekten başka. Gazimihal ilkokulunun kömürlüğü vardı dışarıda, bilen bilir. Hademeye emir veriydi müdür. Çıkar oradan bütün kömürleri, iyice temizle, sonrasında da iyice kirece bula. Bir kamyon malzeme gelecek birkaç gün sonra. Sonrasını bilmem, gördüğüm sadece okul hademesinin oradan her sınıf için bir güğüm süt hazırladığı ve bıraktığı tüm sınıflardaki ocaklara. Güğümler, ikinci teneffüse kadar ısınırdu yanan soba üzerinde. Bizde evden ne getirdiysek açardık çıkınları sıralara, doldurup Amerikan yardımı süt tozlarını bardaklara bir güzel içerdik öğretmenimizin bizlere verdiği talimatla.

Yine verdik istemeden bir ara, yazdıkça geliyor eski ya-şanmışlıklar bir, bir aklıma. Silsen silinmez, çizsen çizilmez amma velâkin biz dönelim yine de asıl olana;

Dediydim ya işte, hatırlarım yerde duran ucu sivri bir koçboynuzu, nenemin uzaktan koşar adım haykırışını. Eşeğe ne mi oldu? Seni gidi düzünü seni. Öyle bir sırtışı var ki karşımda hiç sormayın. Yaptığından o kadar hoşnut bir halde dudaklarını açmış, dişlerini göstermekte idi karşımda, hiç gözümünden gitmiyor keyifli, keyifli anırışı. Sonra döndü tergisini başladı otlanmaya. Ee! Sen misin sopalayan. Cezamı verdi bana, onca ettiklerimden sonra. Hak veriydim aslında sonrasında ona.

Ben mi? Nenem beyaz örtmesini çıkardı kafasından, kaldı kadıncağız ak düşmüş saçlarıyla öylece ulu ortalıkta. Kapadı kanayan kafama sımsıkı. Kovalık ta harman yerindeyiz. Top sahasının az biraz ilerisi, bilen bilir. Koşar adım doğru hastaneye, kafamda akan kızıl renkli şerbet ile. Hastanemiz, macır mahallesine çıkarken hemen solda. Ben salya sümük ağlamakta, nenem ne yaparım bu çalada bir şey olursa diye ayrı bir dövünmekte.

Kolay mı? Bilmem kaç çocuk kaybetmiş, kalmış geriye sadece biri hayatta. O da babam olur, çalışmakta uzak memleketlerde. Ben ise; dedem ve nenemin tek değerlisi. Öyle büyüdük işte. Bilenlere selam olsun.

Çarşıdan geçerken, macır mahallesinden tarlaya giden bir karı gördü nenemi.

- Nayle aba ne oldu böyle bu çalada. Dedi.

Nenem o hışımla;

- Ne olacak, eşeğe binen osuruğuna katlanır, eşekten düşende dinlenir, artık dedi, olanca siniriyle.

Neyse vardık doktora işte bu ahval de. Doktor baktı kafama, pencere gibi açılmış dedi. Çıkardı kocaman bir alet. İçince koca, koca zimba teli. Başladı kafama çata da, çata da vurmaya. Ben diyeyim iki siz deyin üç. Tam yedi tane çaktı koca teli kafama. Saldı bize eve. Neyse verilmiş sadakamız varmış, acısı gitti ama kaldı izi yadigar. Ta o günlerden bu günlere.

Tamamlayamayacağız anlaşılın "karasinek" anımızı bu gidişle. Bırakmıyor anılar peşimi, hepten geliyor ardı sıra. Neyse biz dönelim Kara Sinek hikayemize.

"Günlerden bir gün kalktım yer döseğinden kalkmasına da, sağ işaret parmağımın parmak ucunda garip bir zonklama var. Tuhaf ta bir acı vermekte. Parmağıma bir göz attım, iyice irinleşmiş sapsarı kubbe gibi durmakta ulu orta. Öyle bir zonklama ki, beynime vuruyor acısı. Siyah önlüklerimi giyindim. Aşa kata indim.

Dünden kalan ıspanaklı börekleri ısıtmış nenem, sütle beraber yer içerim sonra da okula salarım diye. İrinli parmağımı neneme gösterdim. Nenem; çağırdı dedemi. Dedem, yine dolama (parmak boğumlarında bakteri üremesi sonucunda oluşan iltihaplı bir hastalık) olmuş bu çaladın el cazı, dedi.

Dedem her zaman ki sakin ve vakur tavrıyla, giriş kapısı eşiği tavanında asılı, söğüt dalından yapılı, kara renkli sepete uzandı. (O sepet ayrı bir hikâye, bilen bilir içi dolu bir hazine). Mendile benzer bembeyaz bir çaput: bez parçası çıkardı. Neneme seslendi.

- Karasın bir avuç kadar ekşi mayadan bir hamur hemen. Nenem bir çırpıda hamuru kardı dedeme verdi. Ben ne olacak diye baka dururum meraktan, bir o kadar da acı çekerim zonklayan parmağımın ağrısından.

Dedem, beyaz çaputun içerisinden seçti birkaç irice hareketsiz siyah nesneden. Nenemin hazırladığı ekşi hamurun içine saptı onları tek, tek. Büyükçe bir tülbent istedi nenemden. Hazırladığı hamur siyah nesne karışımını tülbent ile sardı, boynuma doladı. Bir hafta kadar çıkarmayacaksın boynundan bunu diyerek, iyice tembihledi. Ben hoptaya zıplaya salındım dutluk yolunda aşağıya, binbaşı yokuşundan inerek vardım okula. İşaret parmağımın zonklaması mı? Devam etmekteydi hala. Aradan birkaç gün geçti, parmağımda ki zonklama ve ağrısı geçti. Boynumda ki tülbent ise olmuş kapkara, çıktı yerinden çıkacak ha keza.

Bir akşam üstü aşı katta, soba başında uzanırken, dedem çağırdı yanına. Boynumda gevşemiş bir o kadar da kirlenmiş olan tülbende baktı.

- Tamam, dolmuş bunun süresi, dedi.

Bir tane ince küçük bir yonca dal parçası buldu. Yonttu onu, iyice sivriltti, dal parçası oldu tahtadan bir iğne. Boynumdaki tülbendi çıkardı. Boynumun sol tarafına konmuştu ekşi hamur ve içindeki siyah nesnelere.

- Bak görüyor musun? Dedi neneme.
- Ne kadar çok irin toplanmış, bu küçük hayvancıklar çekmiş parmakta ki irinleri şah damarına yakın boyun bölgesine.

Dedem, hazırladığı sivri yonca parçası ile patlattı irinleri tek, tek. Parmağımda zaten yoktu üç dört günden beri ağrı. Hem de kaybolmuştu parmak arasında ki irin, sanki uçmuştu bir yerlere. Bende rahatladım, boynum da serbestledi hani. Hiç de merak etmemiştim işin aslını o vakitler. Neydi ekşi hamura konan o nesnelere?

Çok sonrası, dediğim; gerçekten çok sonrası, 2000'li yıllar. Yer Ankara. Büyük oğlana Üniversiteli bir kimya öğrencisinden abi tuttuym, sınavlara hazırlanmasına yardımcı olması için. Bir akşam ders vakti oğlanı götürdüm, Çukurambar'daki evine. Onlar dersteyken bir dergi ilişti gözüme. Dergi kapağında ufaktan bir başlık "Karasinek ve dolama tedavisi" dikkatimi çekti. Heyecanlandım birden bire, bir nefeste okudum doktor yazarın makalesini. Alıp götürmek istedim, ama utandım isteyemedim dergiyi, binlerce kez pişmanım şimdi.

Aklıma yukarıda size anlattığım dolama anısı geldi. Vay! be dedim içimden. Bizim eskiler hakikaten sahiciymiş. Derdi de, çaresini de bulmuşlar yaşadıkları onca çaresizlikten ötürü. İşte o zaman aklıma geldi, dedemin harman vakti, iş arasında

dinlenmedeyken yaptıkları kovalamacısı.

Buğday tırpanlanırken, korkudan kör sinekler hava da uçuşur dururdu vızır, vızır. Ekseriya ağızımıza, burnumuza, gözümüze ve dahi aşıma dalarlardı intihar saldırısı yapan pilotlar misali. Sımsıkı örterdik ağızımızı burnumuzu ama gözlerimizi kapatamadığımızdan, dalardı kör sinek gözlerimize. Adı üstünde kör işte. Nereye gideceğini bilmez, bilmez ama öyle bir ağrı bırakırdı ki gözlerimizde ovala, ovala bitmez acısı. Anca bolca su ve gözyaşı dindirildi ağrıyı. Kış vakti; ben diyeyim pislik, siz deyin bakımsızlık, mahalledeki hemen, hemen her çocuk yaşamıştır dolama illetini. Dedem babasından öğrenmiş. Demek ki onlarda yaşamış aynı şerri. Harman vakti hoplaya zıplaya toplarmış meğersem bu hayvancıkların irilerini. Sararmış çıkınına, kuru turmuş onları, olur da çalatlarda şimdi yine dolama deyi.

Nereden bilsin cahil dedem, çok sonraları bunun bir makale ve tez konusu olacağını. Kocaman doktorların bu tezle şanlarına şan katacaklarını". Demişler ya atalarımız "Ne Varsa Eskilerde Var".

Bizde güzel bir Dedem Korkut sözüyle kapatalım bu hakikat hadiseyi ve minnetle analım geçmişteki nefesleri.

Hani öğdüğümüz bey erenler?
Dünya benim, diyenler?
Ecel aldı, yer gizledi,
Fani dünya kime kaldı?
Gelimli gidimli dünya
Sonucu ölümlü dünya.
Bu kara yer bizi de yiyecektir,
En nihayet uzun yaşın ucu ölüm,
Sonu ayrılık!

Hasan Taşcı

Gidesim Geldi

Ne isim kalmış aklımda ne de zaman
Anılardan başka yoktur hafızamda baki kalan,
řu ettikler-imdir beni dertten derde koyan.
Son bir kez olsa da görsem, nur yüzlü elin öpesim geldi.

Uzaktan seyreyler-im dut ağacını,
Avlusunu, Damını, samanlığını.
Kulağımda hala çınlamakta tahta mutunun* sesi.
Ocakta piřen kara kaymaklı sütün kokusu geldi.

Dumani dönmek istese gerisin geri?
Saçları ağardı, beli büküldü.
Kara semaya dalıp, dalıp,
Gözümde akan yaşı silesim geldi.

Yörük yürür, elinde sazı,
Kendini arar bazı bazı.
"Ü" bir serçe kuşu, "Ö" ise koca Hasan dağı.
Yüklendim omzuma tüm dünyayı
Yoktur öteden korkum, artık gidesim geldi.

* Miutun Tahta yayık

Hasan Taşcı

Göbek Kaçması (kara güğüm) - Anı - Düz Yazı

Sizlerle paylaştığım anılarımda ilgili yazılarımda bazı satırlarında, ocak üstünde tıs, tıs öten kara güğümün adından çokça bahsedip durmuş idim. Bu kara güğüm nelere kadırmış meğerse biz bilmezmiştik!. Kah gelir abdest dökülecek sıcak su için kullanılır, yeri gelir banyo yapmak için kazana su dökmede kullanılır, kah dibi çevrilir pata da küte de bir müzik aleti haline dönüşür.

Ben sizlere bu yazımda kara güğümün kullanıla gelen başka bir özelliğinden daha bahsetmek isterim, tarihin solmuş yapraklarına bir dip not düşme adına.

Kara güğüm; eskilerde yaşayanlar tarafından bir tıp aleti olarak kullanılırdı. Evet, yanlış duymadınız resmen bir tıp aleti olarak kullanılır-dı. Buna bizzat ben şahidim vesselam. İsmet Paşa mahallesinin çocukları olarak, yıllarca □ "Göbek Kaçması" denen illet hastalıktan çok acı çektik. Hastalığın nedeninin yediklerimiz den mi, içtiklerimiz den mi kaynaklandığı pek bilinmez. Nedenini sorduğumuzda ise analarımız bizlere pisliktendir deyip geçerlerdi. Sorsanız yine aynı şeyi söyleyeceklerdir, inanın buna.

Fakat ilmin ve bilgi elde etmenin oldukça kolay olduğu günümüzde, bu hastalığın genelde irsi olduğu ve belirtileri satır, satır mürekkep yalamış bilge kişilikler tarafından söylenmekte. Alim kişiler makalelerinde bu hastalığın nedenlerini bir, bir sıralıyor yazdıkları onca kitapta. Bunları okuyunca anladım öğrenmede dikkatsizliğimizin . nedeni de bu hastalık olabilir gibi geliyor bana. Benim kisi sadece bir varsayım.

Bu kadar açıklama yaptıktan sonra gelelim bizim bu hastalıkla ilgili neler yaşadığımızıza.

"Hastanemiz ve doktorumuz var olmasına, var da, gel onu bizim eski insanlarımıza anlat. Çözümü zaten bulmuşlar atadan, niye elin doktoruna gitsinler ki. Hastalığı da bilirler, çaresini de. Göçüp geldikleri ata yurdun dağ başlarında başka ne yapacaklardı ki. Elin gavuruna teslim mi olacaklardı. Yüce yaradan dert vermiş amma çaresini de yanına ilştirivermiş deyi verirlerdi, anlayana.

Yılın belirli aralıklarında ben diyeyim üç siz deyiverin artık beş kez karın ağrısı illetinden çeker dururuz. Halsizlik, baş dönmesi ve ağrı başlıca belirtileri. Artık öyle bir hal almıştı ki bu durum, yeri gelir kendi hastalığımızı kendimiz teşhir eder hale gelmiştik.

Karın ağrısı başlar başlamaz her zaman olduğu gibi neneme koşar durumu arz ederdim. Nenem, evin alt kısmında ocak başında bulunan sedire beni sırt üstü yatırır, ellerini sabunla güzelce yuğduk tan sonra, göbek açıkta kalacak şekilde elbiselerimi yukarı sıyırır, iki ayağımı dizlerimden tutarak karnıma kadar büker vaziyette tutar, nefesini tut, ben diyene kadar da bırakma derdi. Ben nefesimi olanca kuvvetimle alırdım ve nenem tamam diyene kadar tutardım.

Bu arada nenem, işaret parmağını göbeğime iyice bastırır, göbek atışının doğru yerde olup olmadığını tespit ederdi. Şayet göbek ortada atmıyorsa, göbeğin kaymış der ve doğru ocak üstündeki kara güğüme yönelirdi. Güğümün çok sıcak olmamasına özellikle dikkat eder, biraz ılınması için ocak kenarına alırdı.

Ben ise hala yatar vaziyette olup biteni gözlerdim merakla. Nenem; temiz bir havluyu karnıma yayar, üzerine de ağırlık olsun diye ılımış kara güğümü kordu. Bu işlem yaklaşık yarım saat kadar sürer sanırım. Saatimiz yoktu, süre; tahmini olarak belirlenirdi. Nenem, ara, ara işaret parmağınla göbeğimi bastırarak yoklar, göbek atışını dinlerdi. Doktor musun be mübarek? Nereden bilirsin onca şeyi. Bu muayeneden şimdi ki gibi para, mara da alınmazdı işin şakası.

Göbek karnın orta yerinde atıyorsa, işlem tamamıydı. Yapılan her türlü işleme rağmen göbek hala yerine gelmemişse bir uzmana danışmak gerekirdi elbet. Bir de koca nenen baksın hem de okusun derdi. Günümüzde de öyle olmuyor mu?

Bizim uzmanımız da koca nine. Nenemin anası; Emine nenem. Allah rahmet

eylesin. Nenem alırdı beni yanına salardı kendimizi dutluk bayırından aşağı salına, salına. Koca nenemin ev hemen Binbaşı yokuşunun üstünde. Nenemler de Yugoslav göçmeni. Kuzey Makedonya, Demirkapı kazası, "Çelevizli" köyünden. Sanırım birkaç hane yaşamakta hala oralarda. Dedemler ise bu köyün hemen yukarısında bulunan "İbirli" köyü karakeçili Yörüklerinden. Günümüzde sadece mezarlık var gitmek isteyen olursa diye hatırlatayım istedim.

Koca ninemize geldik. Gelirken de yanımızda bir bakraç aşımız var. Koca nenem yalnız yaşamakta derme çatma kerpiçten yapılmış evde. Nenemin bir erkek kardeşi var topluca göç ettilerdi, tüm mahalle gençleri gibi İstanbul'a.

Nenem, koca neneme;

- Ana be; yine karın ağrısı çekmekte bu oğul, güğüm koydum olmadı, bir de sen bir bakıver, hem de okuyuver hele dedi.

- Koca nenem ellerini akladı, pakladı ellerini sabunlu su ile güzelce bir yuğdu. Getir hele şu sahanı, ılımış güğümü ve de yeşil kalıp sabunu; dedi.

Nenem bir çırpıda getirdi koca ninemin tüm istediklerini. Koca ninem sahana ılık suyu döktü, bir güzel yeşil sabunla sabunladı suyu. Entarimi sıyırdı, dizlerimi karnıma kadar çekti, öylece kal diye de iyice tembihledi. Nefesini tut dedi, koy verme hemen.

Göbeğimi nenemin yaptığı gibi tekrar kontrol etti. Göbek yerinde değil, dedi.

İçerisinde sabunlu su olan suya elini daldırdı. Besmelesini çekti, bolca sabunlu sudan avuçladı ve başladı karnımı ovalamaya. Ovalama esnasında işitirdim ufaktan, ufaktan üç Kulhuvallah, bir Elham okuduğunu. Başkaca da bir dua bilmezdi sanırım. Olsun bu bile kafi derece yeter inanana. Gerisini bırakın Yüce Yaradana.

Ovalama faslı bittikten hemen sonra, tekrar göbeğimin atışını kontrol eder, yerinde olup olmadığına bakardır. Uzun bir muayene sonucunda şayet göbek yerinde atıyorsa işlem sona ererdi. Başarısız olmak diye bir şey yoktu. Yapılan bu işlemler sonucunda göbek her zaman doğru yerinde atardı.

Hadi bakalım geçmiş olsun derdi koca nenem. Ben ise rahatlamanın vermiş olduğu bir hazla, biraz da gözü oyunda olan bir zıplılık la hemen koşardım cami meydanına, orada bekleyen arkadaşlarımın yanına. Plastik topla maç ederdik meydana, ta! ki Ateş Ali ortaya çıkana değin, elinde baltasıyla. Ateş Ali ayrı bir konu belki deyiveririz size bir gün onda da, aklımızda kaldıklarınla.

Bu satırları okuyan sizlere, yukarıda anlatılan kocakarı yöntemlerini uygula mamanızı, böyle bir durumla karşılaştığınızda ise doktorunuza başvurmanızı ısrarla öneririm. Benimki si sadece eskileri yad etmek, kalın sağlıcakla.

Hasan Taşcı

Gölpazarı

Kirazların al duvamlara büründüğü,
Kavakların nazlı, nazlı süzül­düğü,
Esen yellerin içimde dolandığı,
Gönüllere şebnem, şebnem damlayan,
Çocukluğumun sultanı, Gölpazarı.

Sapsarı ayvalar, kapkaradır üzümler,
Dağılır efkar, kaybolur hü­zünler,
A-li Osman mirası Mi­hal Gazi Kervan sarayı,
Ne kadar da güzelsin, Gölpazarı.

Bir yanım, otuz iki kurnalı horhor çeşmesi,
Suyundan içmeyenin yoktur gönül terazisi,
Diğer yanım, ata yadigarı Mi­hal Gazi Cami,
Kerametın alırsın eda edersen bir sabah namazı,
Cennetten bir köşe, canım Gölpazarı.

Sabahın ilk ışıkları başlar kuşların cıvıltıları,
Okşar tenini aydınlığın ılık rüzgarı,
Salıpazarı, baldan tatlı kirazın tadı,
Kurşunlu tepesi, kapalı kayası, akça ovası,
Etrafını Sipahi dağı çevirmiş kırk dört obası,
Atalarımın at koşturduğu, Cennet Gölpazarı.

Hasan Taşcı

Hıdırellez Şenlikleri - Anı - Düz Yazı

Kasabamızın; halk kültürü bakımından oldukça geniş bir yelpazeye sahip olduğunu daha önceki yazılarımda belirtmişim. Bu anlatımla; sanki ayrı kültürden başka bir halk topluluğu gibi algılanmasın sakın. Aslında aynı kültürde yoğrulmuş bir elmanın iki yarısı gibidir Gölpaazarı'nda yaşayanlar. Kimler mi? Tabi ki Manav ve Muhacir (macır)'ler.

Çok sıkmadan kısaca anlatmam gerekirse, zamanın behrinde ata yurdu Ötüken'den kalkıp gelmiş Yörük ve Türkmen topluluklarıdır aslında her ikisi de. Manavlar yerleşik düzen almış geldikleri yeni topraklarda, yurt edinmişler bu yerleri. Muhacirler ise bir şekilde gönderilmiş el diyarına, yerleşik düzene geçsin, yaysın dinini ve dilini İslam adına.

Osmanlı'nın parçalanmasından sonra bu iki yarım elma bir şekilde buluşmuş Gölpaazarı'nda. Gelenek, görenek ve adetleri; bir şekilde yaşadıkları yer ve kaynaştıkları topluluklar ile ufaktan da olsa değişiklik gösterse de ulaşmış bu günlere kadar, Oğuz Ata'dan yadigar.

Bu yazımızda; kasabamızın önemli adetlerden biri olan Hıdırellez şenliklerinden bahsedeceğim sizlere.

Hıdırellez, Hıdırlez veya Hıdrellez; 5-6 Mayıs tarihlerinde kasabamızda kutlanmakta ve bu kutlamalar halk arasında önemli bir yer teşkil etmektedir. Aslını söylemek gerekirse; bu adet, Türklerin eski gelenek ve göreneklerinin İslami kabul ettikten sonra ki yaşam tarzı ile kaynaşmasına verilebilecek en güzel örneklerden biridir diyebiliriz.

Hıdırellezin gelişi kasabamızda büyük bir sevinç ile karşılanmaktadır. Bu günle, kışın sona erdiğine, yazın geldiğine, bolluk ve berekete dolu günlere ulaşıldığına inanılmaktadır. 6 Mayıs Hıdırellez günü yazın başlangıcı olarak kabul edildiği için bir bayram sevinci yaşanmaktadır. Halk inancına göre 6 Mayıs'ta başlayan yaz günleri 186 gün sürmekte ve 8 Kasım'a kadar devam etmekte ve bu döneme de "HIZIR GÜNLERİ" denmektedir. Yılın ikinci devresi de 8 Kasım'dan, 6 Mayıs'a kadar süren kış günleri "KASIM GÜNLERİ" olarak anılmaktadır ve 179 gün sürmektedir.

Hıdırellezin gelişi ile ağaçların tomurcuklanması, ekinlerin ekilmeye başlaması, havaların ve toprağın ısınması ile hayatın yeniden canlanması bir bayram olarak kabul edilir.

Hıdırellez İnanışları:

Kasabamızda Hıdırellez ile ilgili bazı inanışlar vardır, ben İsmet Paşa Mahallesinde olanlardan bahsedeyim sizlere.

Mani söyleme âdeti vardır, örneğin. Mani söyleme âdetinde çok eğlenilir. Karşılıklı maniler yakılır.

Hıdırellez günü bütün evlerin kapı ve pencereleri yeşil dallar süslenir.

Avlularda ise budanmış dallar yakılır ve orada bulunanlar ateşin üzerinden atlarlar, karısı, kızı ve dahî erkeğiyle. Ateşe veril-menin sembolik mesajı her canlı varlığın işe yararlı olma gereğidir! Bahar şenliğinde herkes uyanmalı ve çalışkan olmalı!

Nenem anlatırdı çocukluğumda, bazılarını aktaralım isterim unutulmamaları adına;

- Bak çaladım; Hızır Aleyhisselam bu günler de hepten yaşar, urbası dilenci kılığında olur. Kapı, kapı dolaşır bir şeycikler ister. Şayet ben evde yok isem sakın ola kimsecikleri gerisin geri çevirme yesin, elde avuçta ne varsa veresin, diye tembihlerdi. Bu inançtan dolayı; o günlerde kapıya gelen dilenci kesinlikle kovulmaz. Kapıya her gelen yabancı Hızır Aleyhisselam olarak kabul edilirdi.

Hıdırellez'den önceki günlere "Üç Salı ve Üç Çarşamba" derler, bu günlerde büyü yapılır, kızların kısmetçiği kapanır, sakın ola bu vakitlerde gece vakti dolaşmayasın yollarda, derdi amca; kızlarına.

Hıdırellez sabahının erken saatlerinde, genç kızlar çıkardı yeşil bayırlara, her türlü kötülüklerden kurtulmak için yuvarlanırlardı çayırlarda, soğan atarlardı akan dere ve ırmaklara.

Özellikle genç kızlar yeşil yapraklı bitkilerin üzerindeki çiğleri yüzlerine sürer, aman çil olmasın yüzümüzde der dua ederlerdi yaradana.

Bir de benim birebir hatırlamışlığım var. Amca kızları erkenden kalkar, fistanlarını giyer, mahallenin genç kızları ile buluşurlar, doğruca gül ekili bir avluya giderler, sağda soldan topladıkları kırık eski usul kiremitleri gül ağacı altında ev gibi yaparlar, evlenince evimiz olsun diye dua ederlerdi.

Bir evvelki akşamdan bağarlardı soğanın ucuna kırmızı kurdele, soğanın ucunu hafifçe yararlar asarlardı gül dalına. Sabah erkenden bakarlar, soğan uzamış mı? Uzamamış mı diye? Şayet uzamış ise, soğanı asan kişinin ömrünün çok uzun olacağına inanılırdı.

Anama sordum? "Anlat hele bir genç kızlığınızda neler yapardınız? Hıdırellez de", diye. Bir de anama kulak kabartalım isterim yâd etmek için o eski güzel günleri gerisin geriye.

"Toplanırlarmış tüm macır mahallesi kızları, Hıdırellez den bir önceki akşam birilerinin evinde. Maniler, türküler yakılırmış hep birlikte. Bir küçük küp testi getirirlermiş, oturturlarmış başına yetim ve öksüz bir genç kızı, küpçü başı korlarmış onu küpün başında. Okul defterlerinden kopardıkları sarı sayfalara yazıp dileklerini, katlayıp atarlarmış küpün içerisine. Küpün içine atılan her bir sahifede bir dilek yazılırmış gönüllerince, Hızır okusun da gerçekleştirsin diye. Dilek yazılı sayfaların atılınca küpün içine, küpün ağzını iyice sararlarmış kırmızı bir krep ile. Türküler, ilahiler eşli-ğinde giderlermiş hep birlikte herhangi birinin avlusunda ekili olan gül ağacı dibine. Akşamdan gömerlermiş kara toprağa küp testiye, "Hızır" gelip dileklerimiz yerine getirsin diye.

Hıdırellez sabahı uyanırlarmış erkenden tüm mahalle kızları, toplanırlarmış hep birlikte.

Gitmeden gül ağacının dibine, yeşil yapraklı bitkilerin dallarından çiğilleri toplar getirirlermiş eve. Bu suyla ekmek ve yoğurt mayalar, inanırlarmış yeni senenin tazeleneyeceğine. Yeni sene ile birlikte ekmeklerin ve yoğurdun taze maya tutacağına. Çiğiller ile yüzlerini yıkar, temizler yeni senemiz temiz ve pak olsun derler, dua ederlermiş hep birlikte.

Gelelim gül ağacındaki testiye. Yetim veya öksüz testici başı önde, hep birlikte

toplaşırlarmış gül ağacının dibinde, şarkı ve türkü söyleye, söyleye. Yetim veya öksüz testici başı kız, çıkarırmış testiye topraktan dualar ile. Krepi açar, elini küpün içine daldırır, bir mani okuyarak çekermiş dörde katlanmış kâğıdı.

“Mani, mani mantufarın/mantifarın adı var.
İlki sefte çıkanın kara gözlü yarı var.”

Genç kızlar sıra ile çıkan benim bahtıma deyip, küpçü başı kız okurmuş bir gece önceki yazılan dilekleri. Artık kim ne diledi bilmem, çekilen kağıtta ne varsa düşer onun bahtına. Hızır’da bekler görünmeden gül ağacının bir kenarında, yerine getirmek için dilekleri, ne de olsa senede bir defa uğramakta ve yapmakta hep gönülleri.

Dilek çekme işlemi bitikten hemen sonra, çoluk çocuk, karı, kız tüm mahalle çıkarlarmış, varırlarmış karaağaç başına. O zamanlar büyükçe bir karaağaç varmış, o nedenle adı kalmış kara-ağaç başı. Büyükçe bir salıncak yaparlarmış. Kucaklarına koca bir taş alıp, tek, tek binerlermiş salıncağa. Sallanırken; aşağıdaki gibi maniler söyler;

Hıdırellez ele gelmez, ele gelmez
Kavun karpuz altın topuz,
Ağalara çarık, beylere sarık
Beylere sarık, ip kopti, ibrişim oldu.

Tereyağımız, balımız çokça olsun”, tahılımız bu sene hep-ten bol olsun, deyip taşı ellerinden atarlarmış, atabildikleri kadar uzağa.

Taşını atan inermiş salıncaktan, bu işlem sürermiş herkes salıncakta sallanana kadar.

Salıncak faslı sona erdikten sonra, genç kızlar toplanırlar hep birlikte karaağaç başından salınırlarmış bayır aşağı. Mahallenin tüm kapıları maniler ve ilahiler söylenerek çalınır, erzak toplarlarmış, her kim gönlünden ne koparsa artık.

Erzaklar toplanıp tamamlandığında şarkı, türkü eşliğinde un karılır, helva ve kaçamak yapılır yerlermiş hep birlikte. Bunlar bana anamın bire bir söyledikleri, aktarayım istedim sizlere.

*1949 Doğumlu Hüdaverdi TAŞCI’dan derlenmiştir.

Hasan Taşcı

Hiciv (yobaz)

Yobaz her devirde yaşamış.
Ama bu dönem ki kadar hiç azmamış.
Dükkan sahibi, dükkanını boş bırakınca,
Kendilerini nurdan bir halt sanmış.

Bakmış! Dükkan sahipsiz ve ardına kadar açık,
Sahibi ise içeride; bir güzelle oynaşta,
Çaktırmadan; önce kolaydakilere dalmış.
Bunu görenler oyun sanıp sakalına aldanmış.

Yobaz, bulmuş işin kolayını,
Hepten yağmalar olmuş dükkanı,
Sahibi ise anadan üryan kala kalınca
Alnı secdededir deyip, sarığına aldanmış.

Dumani şimdi sorar hepinize.
Ne diye ağlaşır durursunuz boştan yere,
Sizce suçlu kim? Yobaz mı sizce?
Yoksa! Dükkanı sahipsiz koyup, oynaşan mı?
Hadi! deyiverin meali hepimize.

Hasan Taşcı

İstifa

Eğer zaman koymuş ise virgülden sonra bir nokta.
Ceketimizin önünü ilikler,
Sünger çekeriz geçmişte tüm yaşananlara.
Başımızı öne eğer, pupa yelken yol alırız yeni ufuklara.

İki nokta: noktalı virgül; vermek istesek de kısa bir ara,
Aslında! Gönlümüzden geçen tam da bu olsa,
Bir kez ıslattık artık mürekkebi, parşömen kâğıda.
Dönüp, boyun eğmek pekte yakışık almaz,
Bunca yaşananlardan sonra.

Günde beş vakit secdeye değse de alınlar,
Bunun ne için yapıldığını pekte anlamaz,
Acz içindeki zavallı kullar.
Onlar için varsa yoksa şişkin cepler, cennetteki huriler.
Sırf kendini değil, Yaradanı bile kandırır olmuş zavallı biçareler.

Hayat dediğimiz kısa bir soluk.
Doęarken bir nefes için ağlaştık, durduk.
Giderken de gülmek ister, öyle değil mi insan?
İşte! Zamanı bizde tam bu saatte, bunun için dondurduk.
Geçti ahir ömrümüz,
Gözümüzün önünden saman alevi gibi
Sorsak? Dün yaşananlar nerede ola şimdi?

Dökülen onca alın teri, uğraş ve de kargaşa,
Bize baki kaldı sadece hüznünlü bir temaşa.
Sormazlar mı? Kulu kuldun üstün tutana.
Hiç mi hakkı yok bunca yapılanların Allah katında,
Sizce Allah rıza getirir mi? Sonrasında bu yapılanlara?

Su akar, çark döner, devran işler deęirmendeki un misali,
Belli bir müddet sonra aranmaz olur eskilerin marifeti.
Yakmak istesek de bir çırpıda geride kalanların ateşini,
Unutma? Yanan can sadece kendin olur, sobadaki çıra misali.

Ol nedir ki?
Bulunmaz onur, haysiyet ve şerefe bir çare.
Başını dik tut, boyun eğme kula, kulluk edene.
Rızkı veren Huda'dır, sorarlarsa de; sual edene.
Bunun bir de mahşeri de var, sakın ola kula minnet eyleme.

Hasan TAŞCI
TEMMUZ 2020

Hasan Taşcı

Kendim Bilirim

Ben seni bilmem, kendim bilirim.
Dağa taşa sorsan, o benim derim.
Günahı da, sevabı da hep benim,
Eden de, bulan da kabulüm.

Dumani der, hakdır iyinin yolu,
Sırat dediğin kıldan ince köprü,
Geçmesini bilen cennettir köşkü,
Olsa da , olmasa da kabulüm.

Şarabı tas ile verseler neyime,
Hurileri dizesler bir bir dizime,
Hak yolu birdir okumasını bilene,
Onu bunu bilmem, ben kendim bilirim.

Hasan Taşcı

Kına Gecesi Eğlentileri - Anı - Düz Yazı

Günlerden yine bir yaz günü. Hemen karşımızda oturan komşumuz Dombaylı'ların avlusunda bir telaş almış başını gidiyor. Hanenin gerçek adı ne diye sormayın sakın. Kimse bilmez, bilse bile hatırlamaz. Bizde adettir, hane halkını lakabı ile çağırmak. Sorsanız gerçek ismini bile bilmem, bilsem de kim olduğunu çıkaramam. O nedenle; haneler topluluğun içinde lakapları ile çağrılır ve hatırlanır genellikle.

Yeri gelmiş iken lakaplarla ilintili olarak kısa bir anımı paylaşmak isterim sizlerle. Eminim okuduğunuzda buna benzer birçok anı aklınıza düşecektir sizinde. Yılı bu sefer ezberimde, daha fırından yeni çıkmış mis kokulu akçe ekmek gibi.

1987 yıllarıydı sanırım. İsmet paşa mahallesinden bir çocukluk arkadaşım vardı. Bende birkaç yaş büyükçe. Tüm mahalleli çocuklar olarak ona "ÇAKIR" aşağıya "ÇAKIR" yukarıya diye seslenirdik. Gerçek ismi ne diye sorsalar, eğer aynı okula ve aynı sınıfa gitmemiş isek veya yakın hısıım değil isem, kesinlikle gerçek ismini bilmemin mümkünatı yok.

Bir hafta sonu; evci bahanesi ile askeri okuldan aldığımız bir izinle İstanbul, Pendik'te oturan yakınlarımızı ziyarete gitmiştim. Okul bahanesi ile Gölpazarı ile bağımlı 1980 li yıllardan sonra iyiden iyiye koparmıştım. Bu ziyaret pek de iyi de gelmişti bana. Pendik'te bir mahalleyi küçük bir Gölpazarı haline getirmişler. Pencereden uzanan akça pakça yüzlü bir karının sesi hala kulaklarımda.

- İbrahim be; kimlerdendir? Bu çalat. Pek yabancı gelmez siması, diye seslenmişti, akrabam olan İbrahim dayıma.

İbrahim dayım; Nayle'nin torunu Asan (Hasan) dedi de öyle tanış olduk kısa hoşbeşten sonra pencere altından karıyla. Neyse; biz gelelim Çakır'a. Onca yıl beraber top koşturmuşluğumuz vardı İsmet Paşa camisinin önünde Çakır ile, Pendik sahilinde apansız karşılaştım boş, boş turlar vaziyette.

Aaa! Bu bizim Çakır değil mi? Karşıda sahil kenarında gezinen. Beni bir sevinç kaplamıştı, koskoca İstanbul'da bir tanıdık yüze denk gelmek. Şu kaderin cilvesine bakın hele. Neyi, nere de, ne yapacağı belli olmuyor?

Ben o sevinçle;

- Çakır, Çakır.

Diye seslenirken bir çırpıda koştum yanına, uzattım elimi kalpten geçen onca güzel duyguyla. Lakin aldığım ters cevabı hala unutamam.

- "Benim adım Bekir, bana Çakır deme"!

- Ama ben senin ismini Çakır diye biliyorum, dedim verilen tepki karşısında.

Onca yıl bildiğim, tanıdığım Çakır birden bire olmuştu Bekir. Yüzümden kaynar sular döküldü. Tüm çocukluk hayallerim, kursağıma düğümlendi. Kekeleydim, peki Çaaa... Bekir. Hoşça kal, dedim ve hiç konuşmadan sahilde boş, boş gezerken geride bıraktım onu ve anılarda kalan "Çakır"ı.

O günden, bu güne "Çakır"ı özür dilerim, Bekir'i ne gördüm, ne de duydum, ne de haberini aldım. 1987 yılının bir hafta sonu, Pendik sahilinde çocukluğumla birlikte Çakır tarihin tozlu sayfalarında yerini almıştı benim için.

O nedenle, lakaplar cebinizde her daim taşıdığınız kafa kâğıdı kadar önemli ve değerli. Lakaplara küsmek olmaz. Küerseniz Çakır gibi, geçmişinizi de bir çırpıda yakıp geçersiniz sonra da unutulur gidersiniz.

Biz dönelim asıl hikayemize:

Neyse; Dombaylı'ların avlusunda almış başını bir telaş, gidiyor demiştik. Çardağın gölgesinde kazanlar kaynamakta, başında koca karılar ha bire karıştırır kaynayan bir kazan dolu bulguru tahta tokmak ile. Avlu da süpürülmekte ardıc süpürgesi ile. Genç erkeklerden biri ise çekmekte avluya boydan boya birkaç sarı ampulden oluşan cereyan telini. Sarkan teller, odun sırtıklar yardımı ile bazen dirgen, bazen yaba ile yerden kaldırılarak yükseltilmekte yukarı doğru. Sonradan, nenemden öğrendim telaşın nedenini. Bu gece avluda kına gecesi olacaktı. Mahallenin tüm karıları, genç kızları davetliymiş. Anlayacağınız, bu gece eğlenti varmış Dombaylı'ların avlusunda.

Adettendir, kına geceleri mahallenin genç kızları ve karıları arasında olur. Erkek kısmı pek dahil olmaz bu eğlentiye. Dahil olana da pek yakışık gözle bakmazlar. Erkekler ekseriya düğün günleri müdahil olurlar eğlentilere.

Kına geceleri sabaha kadar sürer bizim oralarda. Gelin kısmı pek uyutulmaz sabaha değin. Kına gecesi konusu uzun bir anlatım konusu, bahsederiz günü geldiğinde uzun uzadıya.

Kazanlar kaynadı, helvalar döküldü, yufkalar karıldı gün boyu ve geldi çattı akşam karanlığı. Akşam namazını mütevellit, erkekler kahvelerin yolunu tuttu. Karılar ve genç kızlar tek, tek toplanmakta, Dombaylı'nın avluda. Takmış, takıştırmışlar genç kızlar en güzel fistanları, entarileri, Sitareleri ve en güzelinden bindallı urbalarını üzerlerine. Belki bir kısmet çıkar, görür karılardan biri, beğenir ister oğluna deyi.

Hoşbeş ten sonra başladı eğlenti olanca hızıyla. Kızlar, kocaman karılar karşılıklı kaşıklarla dönme teler bir ileri bir geri, çalınan müzik ve türkü eşliğinde.

Öyle gırnata, cümbüş falan yok eğlentide. Tef çalmasını bilenler tef çalar, güzel okuyanlarda söylerler. Kadınlar ellerinde kaşık, karşılıklı oynarlar çalınan bu kırık havalarla.

“Yüksek, yüksek tepelere ev kurmasınlar”, türküsüyle başlar gece ve genç kızlar arasında sabaha kadar devam eder eğlenti.

“Evreşe yolları dar, bana bakma benim yârim var” ise sıklıkla söylenen diğer bir türkü.

Hep bir ağızdan söylenen Türkü, mani ve ağıtlarla gelin ağlatılma dek sürer kına gecesi eğlentisi. Dedim ya kına geceleri ayrı bir yazı konusu. Yeri gelmiş iken, anımsatmak sadece bizimkisi. Kına gecelerinde gelini ağlatmak için söylenen türkülerden birkaçı:

- 1) Sinekleri susuz koyan
Kız annesini kızsız koyan
Eoğlunun uykusuz koyan
Kız al yeşil kınan kutlu olsun

Koca dillerin tatlı olsun

Atladı geçti eşiği
Sinide kaldı kaşığı
Kız evlerinin yakışığı
Kız al yeşil kınan kutlu olsun
Koca dillerin tatlı olsun

2) Havada turna sesi var,
Gelin kızın yası var
Ayleme gelin ayleme
Yolcuyu yolundan eyleme

Alıverin kına tasını
Ağlatmayın gelin anasını
Ayleme gelin ayleme
Yolcuyu yolundan eyleme.
Gelin kızlar ağlaşalım yaş olsun
Ben ölürsem sana kimler eş olsun
Ayleme gelin ayleme
Yolcuyu yolundan eyleme

Mezarımı derin kazın dar olsun
Ben ölürsem sana kimler yar olsun
Ayleme gelin ayleme
Yolcuyu yolundan eyleme

İbrahim dayı vur davula gümlerin
Aşık olan bu türküyü dinlesin.
Ayleme gelin ayleme
Yolcuyu yolundan eyleme

3) Ağlama gelin ağlama,
Sen de mi oldun gelin?
Sen olaydın benim,
Sevdalı gelin, sevdalı gelin.

4) Gökyüzünden kartal uçtu
Kanadını açtı geçti
Ak göğsünü açtı
A başı devletli gelin
Pilavı zavletli gelin
Nenni, nenni.....

Bir de; Deli Fatma nenemiz var, cami karşısında ki iki katlı kerpiçten yapma metruk bir binada oturur. İki katlı devasa bir ev, sanırsınız kasaba reisinin evi. Bildim bileli o evde yapayalnız yaşar. Deli Fatma nine kimlerdendir, kimin fesidir neyin nesidir bilmem, sormadıydım da.

Nenemle hemen, hemen her akşam küçük bir bakraç içerisindeki çorba ile ziyaret ederdik bu metruk evi. Ev; zamanında çamur ve saman karışımı kerpiçten yapılmış, zemin ve kolonları ise sarıçam, kavak kerestesi.

Kapıdan girişte sizi devasa büyüklükte olan geniş bir sahanlık karşılamakta, belki de çocuk gözüyle bakıldığında böyle görünmekte. Sanırım, küçükbaş ve büyükbaş hayvanların kısmen hem damı, hem de ambar gibi kullanılmış zamanında.

Daha sonraları ise bu ev; özellikle Akçakavak ve Keskin köyünden Salı pazarına mal satmaya gelen köylülerin hayvanlarını geçici süreyle bıraktıkları bir yer haline gelmiş. Köylüler Salıpazarı sonuna kadar hayvanlarını buraya bağlar, Pazar bitimi ise alıp dönerlerdi köyelerine. Kimi, kimsesi olmayan Deli Fatma nineye de köyden getirdikleri birkaç parça sebze ve meyveyi bırakırlardı kira parası niyetine. Bir oğlu varmış Mustafa diye, babası ölünce terk etmiş annesini göçmüş İstanbul'a. Ne gören ne de duyan olmuş akıbetini. Duyan varsa da ben bilmem, söylesin varsa bilen gerisini.

Üst kattaki yaşam alanlarına tahta bir merdivenle çıkardık bu büyük sahanlıktan. Çıkarken korkardık, basıp ta düşmeyelim diye. Sıkı, sıkı tutunarak yavaşça çıkardık üst kata. Tahta gıcirtısından Kara Fatma nine, kimin geldiğini anlardı ve seslenirdi neneme:

- Nayle; kızım sen misin o gelen.

Nenem;

- Fatma aba benim, sıcak çorba getirdiydim bir tas.

Deli Fatma nineyi o zaman ilk kez gördüm yakından. Efsunlanmış gibi ürktüm saklandım nenemin ardına. Gördüğüm ve hatırladığım kapkaranlık bir oda, duvarın kerpiçleri yer, yer dökülmüş, aralıklardan dışarı görünmekte. Deli Fatma nene kat, kat giyinmiş oturmakta bir köşede. Ayağa kalktığına görünen turuncu renkli iç giyimi hala gözlerimin önünde.

Hoş beş derken, vakit doldu anlamında benimde dürtmem ile nenemin şalvarından, bu faslı bitirirdi vakitsiz. Erim gelecek dedi nenem dönmem gerek eve.

Kısaca buydu Deli Fatma nine, karıların şahmeranı, eğlenti avlusunun koruyucu karısı. Ne dese olacak ve dahi sorgusuz yapılacak. Giymiş kuşanmış hallice, altında şalvarı, üstünde yeldirmesi, başında beyaz örtmesi ve de elinde bastonu. Kulak duymaz, ayak tutmaz, göz görmez ama ne söylerse emir telakki edilir ve derhal yapılır. Ataya, büyüğe saygı hürmettendir Gölpazarı'nda.

Deli Fatma nene, kulağı tetikte, pek girmez oyun halkasına ama ara da bir salları bastonunu havaya eşlik eder tefçilere, türkü çığırnlara. Bir bildiği varmış gibi bakınır durur sağa sola. Mübarek sanki 12-06 gece nöbetinde.

O zamanlar biz pek anlamayız ne olup ne bittiğini, sadece gözlerimiz çocuk aklımızla olup biteni. Bizim evin hemen ayakucunda, Akkoçların avlusunda ise ayrı bir telaş almış başını gitmekte. Mahallenin birkaç genç zıpır delikanlısı toplanmış, fısıltıyla kendi aralarında hasbihal etmekte. Bizi pek aralarına almazlar, uzaklaştırıp dururlar yanlarından. Bizde ileride onlar gibi olacağız hevesi ile bir köşeye sinmiş, seyrederek vaziyeti. Gençler çıkardılar üzerindeki elbiseleri, giyindiler şalvar, yeldirme, bir güzel de örttüler başlarına beyazdan örtmeleri ve gizlediler kendilerini.

Dediğim avluyu birkaç sarı ampul aydınlatma, gerisi kalmış gökteki ay ile bulutun sevdasına. Kıydan, köşeden daldılar avluya, saklandılar Aydoğdu sopaları ile

çalı çırpının arasına.

Deli Fatma nine, huylandı mı ne, kalktı yerinden, titrek bacakları ve bastonu ile karıştı oynayanların arasına. Derken bizim gençlerden biri cesaretlendi, daldı oynayanların ortasına. Bir kıvırttı, bir kıvırttı ki sanırsınız onu gören kaynana, oğluna isteyecek hemen anında. Bizde avlu dışında kıkır, kıkır gülüşmekteyiz. Kılık değiştirmiş diğer abiler ise sus ederler, gösterir dururlar ellerinin tersini bize doğru.

Yanaştı deli Fatma nine; fıkır, fıkır oynayan bu güzel genç kızın yayına.

- De bakayım sen kimlerdensin? Üzerindeki urbada pek tanıdık geldi doğrusu bana.

Nasıl gördüyse görmeyen gözleri ile artık, Allah bilir.

- Fatma aba beyaa! tanımadın mı beni? Ben Uzun Saliler'den falanca. Dedi karı kılığındaki abi.

- Pek çıkaramadım amma. Dedi deli Fatma nine ve devam etti.

- Pek de güzel oynarsın, hem de pek zayıfça sın, Uzun Saliler'de var mıydı böyle albenili bir karıda, biz mi bilmeyiz onca yıllar rağmen, dedi kurnazca.

Deli Fatma nine hem kurnaz hem de yaman, geçmişte az mı yaşamışlar böyle eğlencileri, neler döner, neler dönmez evvelinden bilirler elbet olacakları.

- Peki, kızçem dedi, Deli Fatma Nine, sen oynamaya devam et hele, kır gerdanını iyice. Haa! Bir de yersin kığına, kığına benim ak gerdanlı bastonumu, bakarsın tadına iyice emi!.

Başladı bastonla kılık değiştirmiş abiyi dövmeye. Bir de bir nara atası var ortalık inim, inim inleye.

- Erkek var, Erkek. Erkekler avluyu basmış karılar, erkek var.

Ortalık bir den sessizleşti, tefler durdu, türküler sustu. Karılar saçıldı çil yavrusu gibi ortalığa. Biri bir yanda, diğerleri öte yanda.

Evli karılar kapattılar yüzlerini, gözlerini utançla eğdiler başlarını. Genç kızlar kıkırdamakta, sanki beklerlermiş gibi olacakları. Kızlardan bazılarının ise gözü fıldır, fıldır dışarıda işaret eder durur yavuklusuna. Genç erkeklerden öbürü de, kaş göz işareti yapıp dur-makta sevdalisine. Fırsat, bu fırsat kimse görmez sanmakta alaca karanlıkta, aralıkta saçak altındaki yavukluları.

Deli Fatma nine evire, çevire dövdü abiyi. Tuttu attı avlunun dışına. Seslendi avlu dışında bulunanlara;

- "Sizi Gidi Gavurun, Dölleri Sizi, Sizi Gidi Dürzü'nün Çalatları Sizi" varın gidin evinize, deli etmeyin karı kısmını gecenin bu kör vakti.

Zavallı abiler almış alacakları dersi, yavuklular ise ülfet eder iken aralıkta, saçak altında; almışlarmış geleceğe dair yakuttan bir, bir lebleri.

Kurdun en yaşlısı sürüsünün en önünde gidermiş. Sürüye kötü bir durum ahval olursa önce kendi canı gitsin istermiş. Deli Fatma nine de sürünün en yaşlısı. Kimse de sesini çıkarmaz bilirler hepten olacakları. Bundan dolayı imiş, Deli Fatma ninenin titrek ayacıkları, ak bastonu ile gece boyu avluda durmadan kolağası gibi eli belinde gezinmesi.

Gelin kınasını yakmış, son gecesini sabahlamış baba evinde, sabaha alayla birlikte yolcu edilmiş yeni evine. Onlar ermiş muradına biz çikalım kerevetine.

Hasan Taşcı

Koşma

Ulu ile beğ gerek,
Yavuz ata er gerek,
güzele yiğit gerek,
Yiğit ere nam gerek.

Ata yaptım tımarı,
Sırta kodum eğeri,
Gergin tuttum yuları,
Yiğit ere cenk gerek.

Yiğit sözünde durur,
Yarin gönlünü alır,
Aşk, sevda ile buluşur,
Güzele meşk gerek.

Yare verdim sözü,
Atı sürdüm ileri,
Güzeli sevdim seveli,
Verilen söze ant gerek.

Dumani der ki tut sözü,
Kavuştur iki gönülü,
Dünya gelici gidici,
Hayatı sevmek gerek.

Hasan Taşcı

Kul Hakkı

Ey bülbül ne için inilersin bildik ellerde,
Bitap mı düştün gönül pencerede,
Ahu- zar eyleme boş yere,
Bulunur elbet çaresi gerçek dost meclislerinde.

Yel gibi esti geçti bir çırpıda ömrün,
Kimlere verdirdin paye bir düşün,
Zahmeti çeken sen idin, övgü ise başkasının,
Dürülür hesabı mahşerde, herkimse Hakkın yiyenin.

Kaybeden ben oldum diye yerinme,
Arkana bakıp ta sakın utanca düşme,
Mağrur ol, dik dur, başın öne eğme,
Hakkın bildiği şanda senin, şerefte.

Günde beş vakit kılsan ne yazar,?
Kul hakkı yedin sevabın kim tutar?
Şimdi baharı yaşarsın, unutma! Bunun birde kışı var.
Diyesin Azrail'e giderken, bir helalliğim var.

Ser verdik, sırrı ayan etmedik,
Dost bildik, meclisi tarumar eylemedik,
Üryan geldik, işte üryan giderik,
Unutmayasın, sırattan geçerken bir helalliğin var.

Allah razı gelir de, kula hiç sordun mu?
Kulun hakkı yediklerin kursağında durur mu?
Merhamet eden ile hak yiyen hiç eş tutulur mu?
Unutmayasın! Musalla taşında iken bir helalliğin var.

İstiğfar edeyim deme boş yere,
Kırk bin kere tevbe eylesen hepsiciği nafile,
Yaptıkların işlidir bir bir amel defterinde,
Mahşerde sorulacak bir hesabın var.

Hasan Taşcı

Masal

Çocukluğumuzda kara lamba önünde,
Anlatılırdı masallar, öyküler, efsaneler.
Uzanmış yatarken nenelerimizin dizlerinde,
Kulak kabartırdık, cinlere, perilere.
Yatsı vakti gelip çattığında,
Kafamızı çıkarırdık avludan, ürkek serçe gibi,
Korkardık duvara vuran ağaç gölgesinden dahi,
Yapıştırdık ninemizin şalvarına.
Bir daha gelir mi? İstesek o vakitleri tekrar geri.

Hasan Taşcı

Muamma Asmak - Oyun - 1.bölüm

Tonguroğlu Muzaffer Ağa; Tongurlar köyünün ileri gelen tanınmış köylülerinden biridir. Haftanın her Salı günü kasaba da kurulan pazar yerine, yetiştirdiği ürünleri getirmekte ve pazarda ürünlerini satarak geçimini sağlamakta idi.

Yalnız, pazara gelmeden evvel oldukça endişeli bir hali vardı. Aklı; ne getirdiği ürünlerde, ne de pazar sonrası kazanacağı paradaydı. Aklında varsa yoksa bir "muamma" vardı.

Geçen ay muammayı ona Baltalı Gadi satmıştı. Adete ters düşmek olmazdı, muamma faslını bu ay kendisi tertiplemek zorunda idi. Ürünlerini, her zaman kurduğu yerdeki pazar tezgahına yerleştirdi.

- Ne sorsam acaba; diye derin düşüncelere kapılmıştı.

Öyle derin düşünceler içerisinde idi ki zamanın nasıl geçtiğini bile anlayamamıştı.

- Neyse şu öğle namazını bir kılalım hayırlısıyla hele bir, diye içinden geçirdi.

Söylene, söylene; Salı pazarından yola revan olup doğruca Mihal Gazi Cami'sinin yolunu tuttu. Tabi; öncesinde "Hor, Hor" çeşmesine uğramadan, tatlı suyunu içmeden ve abdest almadan olmazdı. Öğle namazını icra eder etmez soluğu; yöre halkının iyi bildiği, tanıdığı, sevdiği aynı zamanda da muammanın asılacağı yer olan Çongur'un lokantasında aldı.

Lokanta; o zamanlar da tüm tanınmış esnaf dükkanlarının bulunduğu Gölpazarı'nın en işlek caddesi olan Bulvar Caddesi üzerinde; Şehir Gençlik Kulübü'nün hemen bitişiğindeydi.

Tonguroğlu Muzaffer Ağa:

- Selamın Aleyküm Çongur'un Güngör.

Çongur'un Güngör:

- Ve Aleyküm selam Muzaffer Ağa, sefalar getirmişsin gel buyur, otur bir soluklan hele. Seni epey düşünceli gördüm ne bu hal böyle. Gel otur bir çay iç hele.

Tonguroğlu Muzaffer Ağa: (Düşünceli bir hal içinde);

- Hiç sorma yaydın daha iyiydi. Biliyorsun; bu gün muamma asma günü ve muamma asma sırası bende. Tasalanıp durdum ne sorayım diye? Hafta boyunca. Vardır sende hele bir sual, de hele bir bana.

Çongur'un Güngör:

- Yok, öyle şey, senin sıran, sen asacaksın muammayı, süslemesi ve yayması da bizden. Hadi bakalım vakit geç olmadan yazalım şu kara tahtaya suali, sonra cümle âlem arasın, tarasın ve de kapsın saçıyı. Zor olanı seçme de, millet hemen bilsin sualini, der bıyık altından gülerek.

Tonguroğlu Muzaffer Ağa,

- Hele bir besmele çekelim "YA ALLAH, YA BİSMİLLAH" diyerek ve sual edelim

cümle âleme ve de diyelim ki!

OL NEDİR Kİ?

Varma Güzel Yanına,
On parmağın bal olur;
Tutar isen yavaş tut,
İki elin kan olur. (Meal: KARADUT)(gizli tutulur).

- Suali insan sorar, cevabı Âdem bulur, Cevabı Aşıktan, Kerameti Allah'tan, yayması da senden.
- Getir senin şu kara renkli ipek çıkını da hem suali hem mealini, hem de parayı mühürleyelim, mühürleyelim ki kimsecikler ilişmesin, çözülmüceye değin.
- Biz suali eyledik gerisi artık ahaliye, korunması da sana kalmış, de hoşça kal bakalım. Yüküm azaldı, hafifledim gayri.
- Ha çıkını da cevabı da iyi saklayasın, kimselere demeyesin.

Çongur'un Güngör:

- Sen tasalanma Muzaffer Ağa, sualin emin ellerde. Biz yazdık kara tahtaya hatt-ı celil ile, yaydık sualini cümle âleme, hatır ve selametle. De hadi güle, güle uğurlar olsun.

Tonguroğlu Muzaffer Ağa'nın mekandan ayrılmasından hemen sonra, Çongur'un Güngör, muamma asıldığını ve muammanın indirilme zamanını kara tahtaya yazar ve mekanın en görü-nen köşesine asar. Gelene, gidene, uçan kuşlara varıncasına kadar muammanın asıldığını ve indirileceği tarihi yaymaya başlar. Tüm çevre ve köy muhtarlarına haber salar. Salar ki âşık ve ozanlar fasla icap etsinler.

Bu arada belediye binasına adam göndererek kasaba hoparlörlerinden de yaymayı unutmaz. Cümle âlem tez duysun diye.

Devamı Muamma İndirmek İsimli Yazımızda.

Hasan Taşcı

Muamma İndirmek - Oyun (son Bölüm)

Ay sonunun son Cuma günüydü. Muamma indirme işlemlerini takip etmek için ilçeye gelen Tonguroğlu Muzaffer Ağa, akşam namazı sonrası Çongur'un lokantasına bir hisimla girer ve yapılan hazırlıkları kontrol etmeye başlar. Bu akşam onun için çok önemlidir, çünkü Muamma indirilecek ve dahi görev bir başkasına devredilecektir.

Tonguroğlu Muzaffer Ağa;

- He gayri az kaldı. Yavaş, yavaş davetliler de gelmeye başlarlar şimdi.
- Âşıklar da nerede kaldı. Diye iç geçirdi.

Çongur'un Güngör;

- Meraklanma yasın Muzaffer Ağa, gelirler şimdi. Ben bir, mekanın düzenini alayım, sen otur çayını bir yudumla hele, dedi tüm sakinliği ile.

İkisi arasında sohbet devam ederken, muammanın indirileceğini duyan meraklılar, akşam namaz çıkışı; mekana bir, bir teşrif etmeye başlar. İçeri girmeden önce kapı önünde duran büyükçe bir sini içerisine usulden bir şeyler bırakır ve içeri girerler. Usulsüz giriş yapan ayıplanır ve yüksek sesle teşhir edilir.

Tonguroğlu Muzaffer Ağa ve Çongur'un Güngör; gelenleri salâvatla karşılayıp içeriye buyur ederler.

Mekân aslında pek büyük sayılmazdı. Topu, topu 30 kişiyi anca alırdı veya almazdı. Küçük bir kasaba için yeterli sayılabilecek cinstendi. Hem Pazar değil, seyran değil ayın son Cuma günü köy-den kasabaya kim gelirdi ki. Meraklıların dışında.

Saz âşıklarının sahne alacağı yer ise girişin hemen ön kısmında hilal şeklinde kurulmuş tahta sandalyeler ile önlerine konmuş küçük bir sehpadan oluşmakta, izleyiciler de faslı rahat izleyebilsin diye sandalyeler sıralı asker düzeninde tertiplenmiş olarak mekanın arka kısmına doğru yerleştirilmişti. Lokantanın dolması ile birlikte Muzaffer Ağa hızlı bir biçimde etrafı kolaçan etikten sonra söze başlar.

Muamma faslının başlatılması:

Tonguroğlu Muzaffer Ağa;

- İşte âşıklar da geliyor hemen onları başköşeye alalım, der.

Selamlaşma faslı sonrası yöre köylerden gelen halk ozanlarını yerlerine buyur ederler ve yorgunluk atmaları biraz da soluklanmaları için çaylarını önlerine getirirler.

Bir bardak çay faslının sona ermesi ve son misafirlerinde gelmesini müteakip, muammayı düzenleyen Muzaffer Ağa; içeride bulunanlara bir "gazeli" nazım şeklinde söyleyerek hem muammayı sorar, hem de faslı bir salavatla başlatır.

- Hepiniz hoş gelmişiniz, sefalar getirmişsiniz.
- Faslımız hoş, gönlümüz bol ve de gecemiz daim olsun.
- Muammayı besmele ile ben astım, çözen besmele ile indirsin. İnşallah.

OL NEDİR Kİ?

Varma Güzel Yanına,
On parmağın bal olur;
Tutar isen yavaş tut,
İki elin kan olur.

- Hadi bakalım âşık taifesi, suali benden, meali sizden.
- Allah, Allah deyi.
- Vurun sazın teline,
- Deyiverin meali ahalinin yüzüne.

Ve âşıklar sırasıyla fasla başlarlar. Buyurun; dinleyelim ve dahi gönül eyleyelim.

Âşık Mustafa, Nam-ı Değer Yağcı Dede:
(Bilinen bir gazelleme ile faslı açar)

Sana bir muamma söyleyeceğim,
Açabilir misin? Muzaffer Efendi.
Seni beş kapıdan içeri atsam,
Kaçabilir misin? Muzaffer Efendi.

Günahkârı Cehennem'e vurursun,
İmam sensin cemaatle gelirsün,
Sırat Köprüsü'ne incedir dersin.
Geçebilir misin? Muzaffer Efendi.

Âşık Mustafa der gerçek kemale ermek,
Kalb gözü lazımdır her şeyi görmek,
Yetmiş huri almak Cennet'e girmek,
Kaçabilir misin? Muzaffer Efendi.

Muzaffer ağa, aşığın bu sözlerine biraz bozulmuş bozulmasına da, ne yapsın?
Aşık bu.

Sağdan soldan gele sataşmalara da pek laf etmez ve oturduğu yerden çayını
yudumlayarak;

- Dilin kemiği yok der geçer, gülerek faslı takip eder.

Âşık Mustafa Nam-ı Değer Yağcı Dede;
Güzel bir Gölpazarı Türküsü ile söze devam eder;

(ah) Erikten kestim deynek
Şalvarı benek benek (karagözlüm aman)
Gel beraber gezelim
İnce belli gül Zeynep (karagözlüm aman)

(ah) Âlim gitme pazara
Uğradırlar nazara (karagözlüm aman)
Âlim ölmüş diyenler
Kendi girsün mezara (karagözlüm aman)

Diğer iki âşık, türkü biter bitmez birbirleri ile atışmaya başlar.

Aşık 2 Sual Eder...

Ol nedir ki ocak başında kuyu,
Ol nedir ki kuyunun içinde suyu,
Ol nedir ki suyun içinde yılan,
Ol nedir ki yılanın ağzında mercan.

Aşık 3..... Mealini verir:

Ol kuyudur karadır dibi.
Ol gazıdır içinde suyu,
Ol fitildir suyun içinde yılan,
Ol ateştir fitil ucunda yanan.

Aşık 2 Sual Eder...

Ol nedir ki dağda takılar,
Ol nedir ki suda cıbılar,
Ol nedir ki arşın ayaklı,
Ol nedir ki Burma bıyıklı.

Aşık 3 Mealini verir....

Ol dağda nacaktır, meşeye takılar,
Ol balıktır, kolsuz ayaksız,
Ol tazıdır, kurttan kaçır,
Ol tavşandır, avcıdan ürker.

Aşık 2 Sual eder....

Ol nedir ki cismi parmak gibi,
Ol nedir ki giydiği akzambak gibi,
Ol nedir ki başına koyunca altın külahı,
Ol nedir ki gözyaşı akar ırmak gibi.

Aşık 3..... Mealini verir.....

Ol mumdur cismi dalsız budaksız,
Ol mumdur giymez elsiz ayaksız.
Ol mumdur başı var dilsiz dudaksız,
Ol mumdur ağlar salya sümük çalat misali

Aşık 2 Sual eder....

Yeşil taht üzerinde bir peri,
Al yakuttan lebleri,
Yar, yar ile ülfet eder iken,
Yakup vurdu hançeri.

Aşık 3..... Mealini verir.....

Gökyüzünde bir bulut ağdı,
Vardı dudağıma dolandı.
Yar ile ülfet eder iken
Gülümün bendi budandı,

Âşıklar; muammayı çözmüş ve her ikisi de sualle birlikte meali vermeye

başlamışlardır.

Aşık 2 Sual eder...
Zerre, zerre dal olur,
Yeşil İken Al olur,
Tutacaksan hafif tut,
İki elin Kan Olur.

Aşık 3 Sual eder....
Yeşil iken al olur,
Zerre, zerre bal olur,
Meyl edince siyaha,
Lezzet verir damağa,

Âşık 2 ve Aşık 3....
Birlikte söyleme başlar ve muammanın cevabını birlikte verirler.

Tutar isen yavaş tut,
Varma sakın yanına,
On parmağın bal olur,
İki elin kan olur.
Kara Dut, Kara Dut

Çehresi kara, tadı baldan tatlı dut,
Şordum soruşturdum, sual eyledim,
Muzaffer ağa, Muzaffer ağa
Muammanın Meali Kara Dut mu ola..????

Bu arada Mihâl gazi cami müezzini yatsı ezanını okumaya başlamıştır. Tongurlarlı Muzaffer ağa üstünden atmış olduğu onca yükün ağırlığı ile:

- Elleriniz dert, dilleriniz kötü söz demesin, en kötü günümüz böyle olsun der, ve dee..

- Biz eyledik bu sefer muammayı, bir sonra ki ay da Postacı Kara Yakub, nam-ı değer "Yeyen Ağa" eyleyiversin hele.

Diyerek; bir sonraki ayın muammasını Yeyen Ağa'ya satar. Muamma İndirme faslı yatsı namazının okunması ile birlikte sona erer.

Âşıklar ermiş saçı payına, biz çıkalım kerevetine...
Allah, Allah İllallah...

Hasan Taşcı

Muhabbet

Gölsek mi ağlasak mı? Halimize.
Üzölsek mi? Geçen su-i ahvalimize.
Gül gibi yaşamak durur iken,
Neden didişir dururuz birbirimiz ile

O onların, bu bunların, řu benim,
Alın, İstemem ! Olsun hepsi sizlerin.
Bu can bana yeter gerisi hep yalan
Var mı Dünya da nefesten datlı olan

Hak kapısında edilen iki.çift sözün
Tadı ise pek hoştur datlı sohbetin
Vardır kırk yıl hatrı içilen acı kahvenin
Gerçek dost meclisinde içmesini bilenin

Sual edilmez aşk ile edilen muhabbetin
Aynı imanı solursan daim olur hepten nefesin.
Dumani eder bunları sadece kendine nasihat
Alan alır, almayan ise etmesin kabahat

Hasan Taşcı

Nasihat

Ahu zara dűűme ey dost
Senin de bir sevdiđin var
Kűtűlűđe tamah etme dost
Unutma bir bekleyenin var

Binbir derde dűűűe canın
Od ile yansa ruhu revanın
Bűđrűnű bile delse kelimim
Yűređinde yanan aűkın var.

Derdin anlat her daim sazına
Gamgin ettikçe vur yanađına
Dumani der, birdaha dűűűn
Derdden arda kalan hep hűzűn.

Hasan Taűcı

Nefs-i Göl

Bana ne ellerin yaban güllerinden
Sevdamın gülü Gölpazarı kokar.
Bağrıma yekünle taş bağlasalar
Çektiğim acı Gölpazarı kokar.

Kiraz olur coşarım dallarında
Çiçek olur yaslanırım yamaçlarına
İhlamur olur açarım sokaklarında
Hasretim, Nefs-i göl kokar.

Rüzgar olur kurşunludan eserim
Kartal olur dağlarından uçarım.
Coşkun sel olur çaylarından akarım
Akçaova, arpa buğday kokar.

Gaziler at koşturdu dağlarında
Çobanlar davar güder yaylaklarında
Derbentler el verdi kervanlara,
Dönen, Al-i Osman kokar.

Abdallar düştü hep yollara
Fakihler ilim tahsil etti canlara
Ahiler şekil verdi çanaklara
Resulşen, Şeyh Edebalı kokar

Dumani der kaybetmen özün
Kıymetini bil yaşadığın yerin
Koru kolla bulduğun gibi büsbütün
Atam nefesi, Gölpazarı kokar.

Hasan Taşcı

Ol Nedir Ki?

Çakal saraya han olmuş, sürü buna ram.
Bunu duyan tilki, olmuş mahalleye revan.
Domuza sorsak ne tasa, ne de gam.
Koyun ise can derdinde,
kalmamış yüreğinde hiç derman.....

Kurd kocamış, olmuş tilkiye amade.
Haneler kararmış, hep ararmış bir çare.
Ahali naçar kalmış, düşmüş acze.
Bunu gören çakal,
Tapınmış hepten gücün büyüüne.
Sanmış ki güç ola hep bende....

Nece alimler, nece ulemalar olmuş yerle yeksan.
Kalanların ise hali mahv-ü perişan.
Ol nedir ki?
Sorsam; nasıl düştük bu hale.
Gel gör ki!
cevap bulamadım ben bu suale.....

Bağırsam, çağırsam ve dahi yırtınsam,
Ben bu suale kendimce bir cevap arasam.
Korku sarmış ise kimi dağları,
Yüce Yaradana bırak derim,
yaşanan bu hayasızlıkları.....

Hasan Taşcı

Olmadım

Daha hamım, olmadım.
Ağaç dalından kopmadım.
Suyun veren olmazsa,
Dalda solmuş mummyayım.

Dumani der, herşey zamanında,
Sakal ağarır, kocandığında.
Karpuz tadın alır Temmuz, Ağustos'ta
Daha pişmedim, yolun başındayım.

Hasan Taşcı

Sevda Ateşi

Aşkı kübra dır ruhumu salan derinlere,
Sarıp sarmaladı öylece bıraktı enginlere,
Vuslat çerağı ile aradım senelerce
sualini ettim, seni bulamadım!

Abdalım, divane oldum yoluna,
Gezdim alemi kah orada kah burada,
Yüklendim sevdanı omuzlarıma,
Derdine düştüm, seni bulamadım!

Mecnun misali dolaştım durdum çöllerde,
Kahrımdan ağladım günlerce,
Biçare kaldım düştüm hepten yeise,
Gökte misin, yerde misin? Seni bulamadım!

Dumani der! Kim içindir sevdanın hammallığı?
Bir bak! Bağrında yanmakta olan aşk zahiri,
Asıl seni kora düşüren ahiret ateşi,
İçten içe harlar, lakin ben bulamadım.

Hasan Taşcı

Soğan Kabukları - Söylence (hurafe)- Düz Yazı

Amcaoğlu Şaban'ın hanımı, Fatma yengemin; "Remziye" isimli hiç evlenmemiş bir halası var idi. Allah gani, gani rahmet eylesin.

Evleri; İsmet paşa mahallesi cami yukarısında, Karaağaç-Keskin köyü yolu üzerinde, Okay'ların evi ile karşı kaşıya bakacak şekilde, hemen yol çatısında idi. Oralari bilenler anımsayacaklardır.

Dede yadigârı amcam evi ile sonradan yapılan bizim kerpiç ev aynı avluda bulunduğundan, amcamlar ile yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmezdi. Adettendir, büyük oğlan babanın ayakucuna, küçüğü ise ata evine kurulurmuş. Bizim evde ata evinin ayakucunda kurulu idi.

Remziye teyzeler, amcaoğlu Şaban evlendikten sonra akşamları belirli aralıklar ile amcam evine ziyarete gelirler, tabi biz de bu fırsatı kaçırmaz hemen yukarı eve damlar, bazen de toplu olarak onlara iade-i ziyarette bulunurduk.

Ne elektrik, ne su, ne de tabi ki televizyon denen tüplü canavar var o yıllarda. Tek eğlence kaynağı hoş ve hosbet, dedikodu, bilmece ve anlatılan korkunç hikâyeler.

Günlerden bir akşam, zamanını ne siz söyleyin ne de ben. Zamanın bellinde deyiverin geçin işte: Remziye teyzeler, çoluk çocuk, kadın maaile amcamgillere oturmaya geldiler.

Biz de bu oturmaya nenemle birlikte teşrif ettik. Nenem; her zaman ki gibi, bir an önce evden çıkacakmış edaşı ile kolaya kaçır, oda kapısının hemen bitişiğine otururdu. Nedenini sonradan öğrendim. Meğer dedem aşağıdan, yani kahveden gelirse bir an önce kalkayım dermiş.

Neyse; Ben de nenemin kucağına uzanır, sağ elini sol kulağımın üzerine kapatarak konuşulanları dinlerdim. Nedenini sormayın? Hala çekerim orta kulak iltihabını.

Bu kadar uzun fasıldan sonra gelelim Remziye teyzemizin uzun kış gecelerinde bizlere anlattığı hikâyeye:

"İsmet paşa mahallesinde Garip Ahmed'in anası Fatma aba diye çağrılan yaşlıca bir kadın yaşardı. Mahalle hakli kendisini hep Fatma ebe diye çağırırdı. Ebe midir? Hekim midir? Değil midir? Bilinmez; ama herkes öyle dediğine göre mutlaka bir bildikleri vardır elbet. Bizde kendisine "Ebe" değil "Fatma aba" olarak seslenelim.

Fatma aba; hemen, hemen tüm mahalle çocuklarının doğumunda bulunan, çocuklarda bir hastalık belirtisi olsun anında danışılan mahallenin otacısı, diplomasız doktoru bilge bir kişilik. O zamanlardan da derlerdi eski karılar. "Karının göbeği burnundaysa gebe, burnu karnındaysa ebe'dir" diye.

"Hikâye arasında benim bademcik iltihaplarını az patlatmadı hani, anlayacağınız şahsen kendisini tanır idim. Yudu ellerini arabin sabunuyla tertemiz. Aç dedi çaladım, ağzını koskocaman. Açtım ağzımı, yumdum gözümü. O arada daldırdı işaret ve orta parmağını boğazımdan içeri irinli bademciklerime. Kanıttırdı bademcikleri olanca gücüyle. Tükür dedi, tükürdüyüm kanlı, kanlı".

Neyse lafı uzatmayalım ve devam edelim hikâyemize:

Gecenin kör bir vakti, Fatma abanın kapısı hızla çalınmış. Fatma aba, telaşla yatağından kalkmış, başına örtmesini üstüne yeldirmesini geçirmiş. Yine bir doğum olsa gerek diyerek, iç geçirmiş derinden. Her zaman ki olağan bir şeymiş gibi avlu kapısının yolunu tutmuş. O telaş ile gaz lambasını yanına almayı unutmuş. Bir ara;

- Geri dönsem mi?

Diye sormuş kendi kendine, ama ev halkını uyandırmak istememiş.

Ay ışığı nasılsa pırıl, pırıl aydınlatıyor her yanı, bişeycik, olmaz diye düşünmüş.

Avlu kapısına vardığında, kapı hala sert bir şekilde pat, pat diye dövülmeye devam ede duruyormuş.

- Kim sin? Kimlerden sin? Ne istiyorsun gecenin bu vakti?

Diye sormuş? Fatma aba, kapıyı durmadan dövüp duran bilinmedik kimseye. Kapı ardından bir erkek sesi işitmiş:

- Fatma aba; bizim hatun doğum yapacak, tez yetişesin hele. Diye seslenmiş telaş ile tanınmadık bir erkek sesi.

Fatma aba; durumun vahameti ile bir türlü aklına gelmemiş sormak, bu doğum yapacak kimdir? Kimler dendir? Diye.

- Dur hele bir! Hemen çıkınımı yapayım bir an önce yola revan olalım, demiş.

Çıkınını, bohçasını hazırlar hazırlamaz avlu kapısını açmış, Fatma aba. O zaman ki kadınlar; er kişi yanında kafalarını öne eğer, yüz-lerine bakmazlardı adetten. Fatma aba da hiç bakmamış er kişinin suretine.

- Hadi ne duruyoruz de hemen gidelim bari demiş. İsimsiz er kişiye, Fatma aba.

Cami önünden salınmışlar aşağıya doğru, binbaşı yokuşundan tam aşağı inerken, bir den irkilmiş Fatma aba ve sormuş er kişiye;

- Neredeydi sizin hane, daha yolumuz uzun mu?

- Hemen aşağıda Fatma aba az kaldı demiş, er kişi.

Fatma aba; bir şeyler sezmiş sezmesine de, o korkuyla ne halt edeceğini bilememiş işin doğrusu. Allaha havale etmiş olacakları, hayırdandır demiş yapacaklarını. Gecenin bir vakti, sadece ay ışığı var, ortamı aydınlatan. O da mum ışığı misali, sureti bir parıldatır, bir karartır hele araya bir bulut girsin, değmen siz; ortalık iyice zifiri karanlık olur bir den.

O zaman ki İsmet Paşa ıssız, civarda tek tük haneler var. hele Binbaşı yokuşu, ötesi direk Arap deresine bakar. Arabın deresi ne anlama gelir bilmem, bildiğim ve gördüğüm ortasından bir dere akan, hemen yanında bir de mezarı olan, ceviz ve kiraz ağaçlarından mütevellit, gençlerin kümeslerden tavuk çalıp yiyip içtikleri yemyeşil cennetten bir mekân. (Sonradan dediler di; Bir Arap dede yaşarmış o nedenle ismi Arap Deresi olarak kalmış, bana pek inandırıcı gelmedi).

Fatma aba ve er kişi çarşıya yoluna sapmadan dalıvermişler Arap deresi yoluna. Fatma aba iyice işkillenmiş, tam da ay ışığının en parlak olduğu ana denk gelmiş kafasını kaldırmış, bakıvermiş er kişinin suratına çaktırmadan. Kılılı suratlı, uzun burunlu, küçük gözlü, uzun saçlı, kaftanı süslü mü, süslü bir er kişiymiş onu böylesine alelacele yola sürükleyen.

Bunu hisseden er kişi birden yakalamış Fatma abayı kolundan, kuvvetlice

gekerek.

- Bana bak Fatma aba, artık haneleri geçtik, dereye de azkaldı, yolu yarılalık sayılır. Bundan gayri benim konuğumsun ve benim dediklerimi harfiyen uygulayacaksın. Demiş emri vaki bir sözle.

Fatma aba, ürkek ve titrek bir ses ile ağızda biriken tüm sualleri edivermiş er kişiye.

- Beni neden apar topar çağırдың? Benden istediğın nedir? Beni nereye götürüyorsun? Ben sana ne ettim? Bırak kolumu da döneyim gerisin geri?

Er kişi;

- Dediğim ya sana. Hatunum doğum edecek. Ebe gerek bana. Dua et edebildiklerine de doğum iyi geçsin. Doğacak olan bebe de erkek olsun. Şayet kız olur ise ölümlerden ölüm beğen. Erkek olursa da mükâfatını alırsın fazlasıyla. Demiş; sert bir mizaç ile.

Er kişi; Fatma abanın sol kolunu tutmuş vaziyette dalmışlar Arabın deresinin içlerine. Nihayetinde; sık ve büyük ceviz ve kiraz ağaçlarının altından geçerek dereye erişmişler. Sanırsınız kırk katırlık yol tepmişler. Dere yatağının hemen üstündeki bahçede bulunan mezar başına ulaştıklarında;

Er kişi;

- Fatma aba; evim burasıdır. Hatunum da içeride doğurmakta, ben seni dışarıda bekliyorum. Sen içeri gir ve işini yap. Bir şeye ihtiyacın olduğunda seslen bana. Dediklerimi de sakın unutma. Demiş ve Fatma abayı mezarın önüne bırakmış.

Fatma aba, mezarın başında durmuş durmasına da, ne bir ev varmış ortada ne de doğum yapacak hatun. Ne yapmam? Ne etsem? Diye düşünürken birden mezar kapısı aralanmış ve içeriden bağırs çağırış bir kadın sesi duyulmuş. Fatma aba, bildiği tüm duaları okuyup içeriye dalıvermiş, gözü kapalı. Yapacak da bir şeyi yokmuş hani. Kadının simasına korkudan mıdır, yoksa başka bir sebepten midir nedir? Bakamamış bir türlü. Akli fikri gebe hatunun iyice belirginleşmiş karnında ve yapacağı işteymiş. Bir an önce olsun bitsin de döneyim sıcak evime demiş. Gebe kadının sırtını üç kez sığaçlayarak: sürterek, "Benim Elim Değil Fatma Anamızın Eli" demiş. Çıkısından okunmuş bir kuşağı çıkarıp gebe kadının beline bağlamış. Elini yine çıkınına atmış adına "Fatma anamızın eli" dedikleri otu çıkarmış ve suya salmış. Ot, suda bir el gibi açılmış, saçılmış. Suyu gebe kadına içirmiş. Gebe kadının sancısı bir o kadar artmış. Bu ot; doğum sürecini iyice hızlandırmış.

Dışarı da ise heyecan içinde bekleyen er kişi,

- Daha bitmedi mi? Neler oluyor içeride? Diye telaşlı, telaşlı sorular sorup durmuş.

Fatma aba;

- Telaş etmeyesin ha geldi ha gelecek, zati önümü bile göremiyorum karanlıktan, bu ay ışığı ile olacak bir iş değil. Diye mırıldanıp durmuş, sadece kendi duyabileceği kadar. Bir taraftan da işini yapmaya devam ediyormuş.

Er kişinin asıl telaşı aslında doğuma değil de havanın aydınlanmaya

başlamasına imiş. Bu işin sabah namazı başlamadan bitmesi gerekiyormuş. Bu telaş içinde düşünürken, içerinden bir bebenin ağlama sesi duyulmuş.

- Gelen kız mı? Erkek mi? Diye seslenmiş, er kişi dışarıdan.

Fatma aba; doğumun sağ salim gerçekleştiğine mi şükretsin, doğan bebenin kız çocuğu olduğuna mı endişelensin. Ne yapacağını bilememiş kısa bir müddet duraksamış ve dünmüş. Aklını başına devşirmiş dışarıya seslenmiş.

- Hey! Er kişi Allah analı babalı büyütsün, bir erkek çocuğun oluverdi. Demiş ani bir kararla. Ve devam etmiş.

- Adettendir, yeni doğanı görmeden önce bana bir çamur toplayasın hele. Demiş.

Er kişi, günün ağarmakta olduğunu fark ettiğinden, hemen dere kenarından bir avuç kadar kalınca bir balçık alıp, mezar kapısından uzatmış içerideki Fatma abaya. Fatma aba, çamuru evirip çevirmiş yuvarlamış ve serçe parmak kalınlığında erkeklik uzvuna döndürerek, kız çocuğunu erkek çocuğuna çevirivermiş. Biraz korku biraz endişe ile er kişiye seslenmiş içeriden.

- Gel, gör erkek çocuğunu, beni de salıver artık. Demiş.

O esnada gebe hatun loğusa yatağında baygın vaziyette sere serpe yatarmış döşekte, olanca yorgunluğu ile. Er kişi, gün ağarmadan ve de Reşadiye mahallesinde ki mescidin müezzini ezanı şerife başlamadan bir an evvel olsun bitsin bu iş tasesinde imiş. Alalacele, ay ışığı gölgesi altında içeri girmiş ve doğan bebeyi Kız mı? Erkek mi? Diye kontrol etmiş. Allah vergisi, bu kişilerin gözleri pekiyi görmez, ama kulakları iyi duyar, burunları ise pekiyi koku almış. Mezar odasının karanlık ve loş ortamında yapılan kontrol sonucu er kişinin suratında bir memnuniyet havası belirmiş ve Fatma aba ya dönerek;

- Sağ olasın, zahmet verdin. Bu da sana sözünü ettiğim bir çuval hediye. Alasın bunları götürüresin evine ve buradan da tez ayrılasın. Ha! arkana da sakın bakmayasın. Demiş ve içinde ne olduğu bilinmez bir çuval vermiş Fatma abaya.

Fatma aba, görünürde büyük, yükte hafif çuvalı almış omuzlamış sırtına. Tam mezar odasından dışarı adımını atmış atacakken, Reşadiye camii müezzinin o güzel yanık sesi duyulmuş uzaktan ve bu sese eşlik eden sabahın ilk ışıkları ile birlikte başla-yan kuş cıvıltıları ortalığı şenlendirmiş birdenbire. Fatma aba, bir hışımla çıkmış mezar odasından ve arkasına bakmadan kestirmeden dutluğa, dutluktan Şaban ağa'nın ev arasından doğru aşağı yola süzölmüş. Kervan Hasan'ın evinin önünden geçerek telaş ve korku içinde evine atmış kapağı. Biraz soluklanmış, öteberisini çıkartmış, verilen çuvalı ocağın yanına bırakmış, bir yudum su içmiş, abdestini almış ve sabah namazına durmuş. Namaz sonrası üzerinde bir ürperti, bir üşüme hissetmiş ve ocağa yönelmiş. Bir gözü harlanmaya çalışan ocakta diğer gözü ise çuvaldaymış.

Merakla bir o kadar da korkuyla çuvalın içine bakmış bir de ne görsün. Çuvalın içi sapsarı, kıpkızıl soğan kabukları ile dolu. Buna mıymış bu kadar çektiği eziyet deyip, ateşin çabucak harlaması için çuvalı ocağın içine boca etmiş. Unutmuş ata'dan gelen sözü: derlermiş ya eskiler: Ocağa soğan, sarımsak kabuğu atıl-maz, yoksa şeytanın parası yanar, çarpar.

Bir bildikleri olsa gerek. Bir o kadar da sinirliymiş sinirli olmasına ama bir o kadar da yorgun ve bitap düştüğünden midir nedir? Ocak ateşinin de vermiş olduğu sıcaklığın etkisi ile ocağın dibinde ki koyun pöstekisi üzerinde öylece yığılıp kalmış. Öyle derin uyumuş ki! İsmet Paşa cami imamı Mustafa hocanın yanık sesiyle uyanmış. Okunan ne öğle, ne de ikinci ezanymış. Okunan; yatsı ezanının ta kendisi imiş. Vaktin bu kadar çabuk geçtiğine inanmamış, evdekiler de pekte sual etmemişler bu duruma. Bakmışlar mışıl, mışıl uyumakta, bir o kadar da horlamakta oldu-ğundan olsa gerek her hal.

Yatsı namazına durmuş Fatma aba, bakmış ocak sönmekte, hemen aklına çuval ve içindeki soğan kabukları gelmiş. Dökeyim arta kalanı ocağa da ateş çabucak alevlensin istemiş. Çuvalın içine elini bir sokmuş bir de ne görsün. İçinde çil, çil parıldayan, sarı, sarı altın liralara. Meğerse çuval içindeki soğan kabukları, sabahın ilk ve son ışığı arasında soğan kabuğu şeklinde görünür sonrasında ise altın liraya dönüşürmüş. Bu zaman süresi sonrası ise tamamen altın lira olarak ele avuca gelirmiş.

Bu hususu; er kişi aceleden ve gün ağarmaya başlama korkusundan söyleyememiş Fatma abaya.

- Eyvahlar olsun. Demiş, Fatma aba.
- Ben ne yaptım böyle? Kendi, kendine söylenmiş.

Elde avuçta kaldı bir avuç sarı lira, diye hayıflanıp durmuş, dizlerini döverek. Haa! Bu ara da er kişi ye ne mi olmuş? Kısaca bahsedeyim hemen.

Hava aydınlanınca, kendi mezar odalarından dışarı çıkmamışlar ta ki yatsı namazı sonrasına kadar. Er kişi yeni doğan çocuğunu severken kundağın altını açmış görmeyen gözleri ile bakarak. El yordamı ile dokunmuş bahsedilen yere, eline bir parça gelmiş. Koklamış bu parçayı uzunca burnuyla ve sonrasında anlamış Arabın deresinin kara çamurunu.

Arap deresinde, gecenin zifiri karanlığında taa derinlerden canavar ulumasına benzeyen bir ses yankılanmış da yankılanmış. Taaaa! Çingen mahallesinden duyulmuş ses. Bunu duyan ahali etmiş salâvat, çocuklar yorganlarını çekmişler yüzlerine kadar korkudan, okumuşlar bildikleri tüm duaları içlerinden. Bu uluma sesi üç gün üç gece sürmüş. Fatma abanın tahta dış kapısı üç gün, üç gece dövülmüş. Fatma aba ne dışarı çıkmış, ne kapıya bakmış ne de baktırmış. Ne de bir şeycikler demiş etrafına korkudan. Bu üç gecenin sonunda salâvat çekerek çıkar olmuş avlusundan dışarıya”.

Biz çikalım kerevetine, bu hikâyeyi dinleyenler yataklarına, hadi bakalım büyükler de evlerine deyip, misafirligi sonlandırmış Remziye teyze ve evlerinin yolunu tutmuşlar hep birlikte.

Eve dönüş yolunda ne mi olmuş, onu ben bilmem gayri, yaşayan anlatsın onu da bir zahmet. Kalın sağlıcakla.

Hasan Taşcı

Şakayık (yaban Gülü)

Girmiş yaşın henüz on beşine,
Kuşanmış yeşil fistanı ince beline,
Takmış al yazmayı narin başına,
Dökülmüş sün öbek, öbek kurşunlu sırtlarına,
Düğün dernek mi kurdun?
Şakayık.

Nazlı mısın? Gülüm,
Rüzgardan medet umarsın.
Narin misin? Can cazım,
Şafakları ürke korsun?
Açar mısın? Al yanaklı cemalini.
Yoksa!
Tez solmaktan mı korkarsın?
Şakayık.

Bu gün kah varız, kah yoğuz.
Arzu eylesem gelmeyi yamaçlarına?
Ömrün tez dolmuş olsa da.
Benim için tekrar açar mısın?
Şakayık.

Hasan Taşcı

Vuslat

Sevdan aşk ataşını harlar
Bir bakışın gönülleri dağlar
Hicranın ok gibi girmiş böğrüne
Bilmem dumani hala kim için ağlar

Gözler denizin mavisi
Saçlar buğdayın sarısı
Tenin kokusu misk-i amber
Bitmiyor hasretin gel artık yeter.

Akan suda iki kor idik
Kumrular gibi dertleşirdik
Sevdik sevdalandık aşka düştük
Bak ömür geçti gel artık yeter.

Sayf bitmiş, ayrılık yer etmiş sineme,
Gül solmuş ağlaşmış hazan ile.
Ateş-i hecr düşmüş zemheride
Vuslat ise kalmış, fasl-ı bahare?????

Hasan Taşcı

Yemekler Destanı - Derleme

Ramazan'da çok tahından hazetmem,
Hemen, hemen 50-100 sahan olsun.
Nefsimi ziyade zevke doyurmam,
İster emir veren Şah cihan olsun.

Soğanla sarımsak olur mu acı?
Etlı pilav benim başımın tacı.
Zerde pilav dahi onun ilacı
O da boğazıma armağan olsun.

Ocaklığımızdaki tavla taşıdır,
Baklava yemeklerin hep başıdır.
Bal, kaymakla helva onun eşidir.
Taze pişmiş üstü har, duman olsun.

Akşam olur hep sofralar düzülür.
Etrafına tiryakiler dizilir.
Kahve tütün içip bağrın ezilir.
Ekşi(li) çorba bana hem derman olsun.

Yassı kadayıftır canımın canı,
Tel kadayıf gönlümün tek sultanı,
Tatar böreği pek severim anı,
İçi hem kıymalı hem soğanlı olsun.

Aşure de gelsin bal ile yağdan,
Şeker ile kaymak sel ile sağdan,
Kuzu dolması da çıksın aradan,
Biri de fırında püryane olsun.

Sofra kenarında altın baraklar (Kaşık),
Etrafa dizilmiş yağlı çörekler,
Bildircin kebabı, etli börekler,
Terbiyeli pişmiş armağan olsun.

Kayseri pastırması değer cihana,
Yumurta bol yağla girsin sahana,
Etlı patlıcana olmaz bahane,
Etlı bamya derdim dermanı olsun.

Bu fakire pilavdan mezar kazılır,
Buzlu hoşaf hep ağızda ezilir,
Sofra kuruldukça dalkılıç yazılır,
Kaşık dalgıç, pideler kalkan olsun.

Höşmeri sahana koysan yayılır,
Ballı lokma birbirinden sayılır,
Güvercin kızartmasın gören bayılır,
Onu yesem karnım şişşişman olsun.

Âşık Mustafa der çoktur işlerim,

Tavuk dolmasını sever dişlerim,
Kavurma ile de cenge başlarım,
Yahni benim ile imtihan olsun.

Bu cihanda uzun müddet kalırsam,
İstanbul içinde mükim olursam,
Çeşit, çeşit bu taamı bulursam,
İsterse 6 ay ramazan olsun.

Gölpazarlı Yağcı Dede (Aşık Mustafa)'den derlenmiştir.

Hasan Taşcı